

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

“ΚΟΝΙΤΣΑ”
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΒΥΣΣΗΣ & ΚΑΪΡΗ 2
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1968
ΑΡ. 69 - ΕΤΟΣ 2'

ΚΡΟΥΣΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Κόνιτσα

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
'Εκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

'Εσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — 'Εξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, 'Αγίας Ζώνης 48 — 'Αθῆναι

Τυπογραφείου: Κ. 'Αθανασίου, 'Αριστοφάνους 9 — Περιστέρι

'Ανταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

'Αντιπρόπος ἐν 'Ιωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, δόδος Μπότσαρη τηλ. 654

» ἐν Θεσσαλονίκη: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ιατρός, δόδος 'Ικτίνου 4, τηλ. 78.949

'Εμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. 'Αλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

'Αλληλογραφία : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ 'Αγίας Ζώνης 48 — 'Αθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: <u>Γέφυρα τοῦ Ἀώου</u>
ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ	: 'Ο Κωσταντής Χρήστου
ΓΙΑΝ. Λ.	: Παζαριοῦ ἀνατομὴ Δ'
ΣΤ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ	: <u>Ρουμανικὴ προπαγάνδα</u>
Β. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ	: <u>Ἡ Προσφυγιὰ</u>
ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ	: Νικόλαος Τσάκας
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας	: Νέα ἀπ' τὴν πατρίδα

Τὸ Λισκάτσι Κονίτσης καὶ ὁ Κωνσταντῆς Χρήστου

Τοῦ κ. ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΣΟΥΡΛΑ, παιδαγωγοῦ

Μὲ τὸν παραπάνω τίτλον — «Τὸ Λισκάτσι (Κονίτσης) καὶ ὁ Κωνσταντῆς Χρήστου» — ἐκυκλοφόρησε παλαιότερον μία μονογραφία καθαρῶς Πατριδογνωστικῆς μορφῆς, τοῦ ἀρίστου ἐπιστήμονος καὶ ἐκλεκτοῦ συνεπαρχιώτου ἰατροῦ Βασιλείου Χρήστου — Ἀκτινολόγου ἰατροῦ Ἀθηνῶν.

Τὸ ύλικὸν τῆς ὡς ἄνω μονογραφίας εἶναι παρμένον ἴδιως ἀπὸ θρύλους, παραδόσεις καὶ ἔγγραφα οἰκογενειακά, διὰ τῶν ὅποιων ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀποσαφηνίζεται ἡ προέλευσις τῆς πρώτης ὀνομασίας τοῦ χωριοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ρίπτεται φῶς εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν οἰκογενειῶν ἐκείνων ποὺ ἀπετέλεσαν τὰ πρῶτα γένη, τὰ πρῶτα τζάκια τοῦ χωριοῦ.

Ο συγγραφεὺς — ὅπως φαίνεται διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τῆς δημοσιευθείσης μελέτης του — βρίσκει πραγματικὴν ἀπολύτρωσιν εἰς τὴν ἀσχολίαν καὶ ἀναστροφήν του μὲ τὸν κόσμον τῶν ἀξιῶν τῆς στενώτερης Πατρίδος του, γι' αὐτὸ καὶ οἱ πινελιές ποὺ σύρει ἐπάνω σὲ πρόσωπα καὶ πράγματα, γύρω ἀπὸ τὸ τοπεῖο καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ χωριοῦ του, εἶναι ἀδρὲς καὶ χτυπητὲς στὸ γενικό τους διάγραμμα, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀρκετὴν ἐπίσης σαφήνειαν, πειστικότητα καὶ παραστατικότητα εἰς τὴν λεπτομερειακήν τους διατύπωσιν.

Δὲν θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Πατριδογνωστικῆς μελέτης τοῦ ἰατροῦ Χρήστου, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ εἰς τὴν ὅλην τῆς διάρθρωσιν μίαν ἀρίστην προβολὴν γύρω ἀπὸ τὴν σύνταξιν τοῦ χρονικοῦ τῆς Κοινότητος Λεσκατσίου.

Ξεχωρίζομε μονάχα ἐνα σημεῖον γύρω ἀπὸ τὸ ὅποιον βρήκαμε περισσότερη ψυχικότητα καὶ πνευματικότητα.

Πρόκειται περὶ τῆς δράσεως καὶ τοῦ ρόλου τὸν ὅποιον διεδραμάτισε ὁ προπάππος του:

«ὁ Κωνσταντῆς Χρήστου» ὁ ὅποιος φέρεται καὶ ὡς ἴδρυτὴς τῆς πρωτης μεγάλης οἰκογενείας τῶν Χρησταίων στὸ Λισκάτσι.

Πρόκειται μὲ ἄλλα λόγια:

Περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ψυχῆς τοῦ χωριοῦ, δεδομένου ὅτι εἰς τὰς πράξεις καὶ ἐνεργείας τοῦ προπάππου τοῦ συγγραφέως ἐνεσταρκώνοντο οἱ πόθοι καὶ οἱ βαθύτερες ἐπιδιώξεις τῆς Κοινότητος κατὰ τοὺς ζοφεροὺς ἐκείνους χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τῆς Ἀλβανοκρατίας.

‘Αλλ’ ἂς μιλήσουμε σαφέστερον μὲ τὴν δοήθειαν τοῦ συγγραφέως.

II

Τί ἦταν ὁ Κωνσταντῆς Χρήστου;
“Ἐνας ἀγωνιστής.

«Παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ μὴ μὲ σκοτώσει ὁ Σιλιχτάρης πρὶν πάρω τὸ βουνό. Αὔτὸ φοβοῦμαι. ’Αλλ’ ἂμα τελειώσει αὐτὴ ἡ ὑπόθεση καὶ πάρομε τὰ χαρτιά, χαλάλι νὰ τοῦ γίνει τοῦ Σιλιχτάρη — ἂς μὲ σκοτώσει».

“Ἐνας μαχητής.

Κάποτε εἶχε καταδιωχθῆ ἀπὸ τὰ παλληκάρια τοῦ περιφήμου Τουρκαλβανοῦ Σιλιχτάρη καὶ πυροβολούμενος ἔφθασε ἀπὸ τὴν Μπάντραν ἕως τὸ χωριὸ τῆς Ἐρσέτιας — τὸ Μπουρντάνη.

Οι σφαίρες εἶχανε τρυπήσει τὰ ροῦχα του, ἀλλ’ αὐτὸς δὲν ἔπαθε τίποτε.

“Ἐνας τύπος ἀγαθοῦ καὶ δικαίου γέροντος μὲ βαθειὰ πίστη στὸν Θεό.

«Μὲ ἔσωσε ὁ Θεὸς ἀπὸ τὶς σφαίρες τοῦ Σιλιχτάρη», ἀνεφώνησε, ὅταν μὲ τὰ

τρυπημένα από τις σφαίρες ρούχα του γύρισε στὸ χωριὸ ἀπὸ τὴν καταδίωξη.

"Ἐνας σεβάσμιος Γέρων, πραγματικὸς Ἀρχοντας.

Τὲς ὑποθέσεις καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ χωριοῦ τὰ ἀντίκρυζε σὰν οἰκογενειακές του ὑποθέσεις.

Μὲ λίγα λόγια:

"Ἡτανε φυσιογνωμία ἐπιβλητική, σὰν τές Βιβλικές Μορφὲς παληῶν Πατριαρχικῶν ἐποχῶν.

III

Παράλληλα ὅμως πρὸς ὅλες τές ἀνωτέρω ἀρετὲς τοῦ χαρακτῆρος του, ἥτανε καὶ ἔνας δάσκαλος καὶ μάλιστα:

"Ἐνας δάσκαλος πρωτότυπος, σὲ μιὰ ἐποχὴ μάλιστα, ποὺ ὁ Χρηστοβασίλης ζωγραφίζοντας — στὰ «Διηγήματα τοῦ μικροῦ σκολειοῦ» — τὸν τύπο τοῦ δασκάλου τῶν πρώτων παιδικῶν του χρόνων, δὲν ἀποκρύπτει τὸν ἀποτροπιασμόν του γιὰ τὴν βάρβαρο καὶ τυραννικὴ συμπεριφορὰ τῷ νδασκάλων τῶν παλαιοτέρων ἐκείνων ἐποχῶν.

"Ο Κωσταντῆς Χρήστου ὅμως δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τοὺς τύπους τῶν δασκάλων ποὺ μᾶς περιέγραψε ὁ Χρηστοβασίλης.

Κατὰ τὴν παράδοσιν:

"Ο Κωσταντῆς Χρήστου ὡς δάσκαλος δὲν ἄφηνε τὰ παιδιὰ νὰ διαβάζουν μέσα στὸ ἡμίφως τῆς ἐκκλησιᾶς — ποὺ ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ γιὰ σχολειὸ — σύτε τὰ κρατοῦσε καθηλωμένα στὸ ἀνήλιο χαγιάτι καὶ στὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησιᾶς, ἀλλὰ τὰ ἔπαιρνε μαζί του στὸν μύλο καὶ κοντὰ στὴν ὅχθη τοῦ ποταμοῦ ποὺ κυλοῦσε σιγαλὰ καὶ ἥρεμα, ἐκεῖ τὰ καθοδηγοῦσε νὰ χαράξουν καὶ νὰ ἀποτυπώσουν ἐπάνω στὴν ἄμμο τὰ πρῶτα γράμματα τοῦ Ἀλφαδῆτου.

"Ἐν συνεχείᾳ δὲ τὰ ὡδηγοῦσε στὰ γραφικῶτα τοπεῖα τοῦ χωριοῦ καὶ τοὺς διηγεῖτο ιστορίες γύρω ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τῶν προγόνων καὶ προπάπτων τους, παρεμβάλλοντας πολλὲς φορὲς διηγήσεις καὶ ἀπὸ τοὺς δικούς του τοὺς ἀγῶνες, ἐν κατακλεῖδι δὲ τὰ ὡδηγοῦσε στὰ χωράφια τοῦ χωριοῦ γιὰ νὰ ἐργασθοῦν.

"Ἔτσι, τὸ Σχολειό του ἥτανε κατὰ τὸ

πλεῖστον τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἔνας τύπος σχολειοῦ ὑπαιθρίου μὲ γεωργικὲς ἀπασχολήσεις.

Καὶ γιὰ νὰ ἐκφρασθοῦμε ἐπὶ τὸ παιδαγωγικώτερον:

"Ο Κωσταντῆς Χρήστου ἥτανε ἔνας τύπος δασκάλου, ποὺ δίδασκε στὸ ὑπαιθρό, ἄφινε τὰ παιδιὰ νὰ μιλοῦν μὲ τὴν φύση καὶ μὲ τὰ τριγύρω βουνά, νὰ γνωρίζουν καλύτερα τὸ τοπεῖο τῆς γενέθλιας γῆς τους καὶ ἔτσι νὰ ἀγαποῦν συνειδητὰ τὸν χῶρον ἐκείνον ὅπου πρωταντίκρυσαν τὸ φῶς τοῦ ἥλιου.

Καὶ ὅταν — κατὰ τὴν περισωθεῖσαν παράδοσιν — ὁ ἥλιος ἔγερνε πρὸς τὴν δύση του, ὁ Κωσταντῆς Χρήστου, ποὺ ἐκτελοῦσε καὶ καθήκοντα δασκάλου — ἐλλείψει πραγματικοῦ μορφωμένου δασκάλου — τὰ μάζευε σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ μύλου, ὅπου ὑπὸ τοὺς χτύπους τοὺς ρυθμικούς, ποὺ ἀνεδίδοντο ἀπὸ τὰ μαντάνια, τὰ ὅποια κατειργάζοντο τές νυφικὲς τσέργες, καθὼς καὶ τοὺς χτύπους τῆς φτερωτῆς τοῦ μύλου, ἡ ὅποια ἐξεσφενδόνιζε κύματα ὕδατίνων ἀφρῶν σὲ μιὰ μορφὴ ἀπειραρίθμων μικροσκοπικῶν πηδάκων, ἐκεῖ κάτω ἀπὸ τὴν πρωτότυπη αὐτὴ μουσική, τραγουδοῦσαν ὅλα τὰ παιδάκια τραγούδια ἔθνικά.

"Αναμφιβόλως τέτοιον τύπον δασκάλου θὰ τὸν ζήλευε καὶ ἡ σημερινὴ Παιδαγωγική.

IV

"Ἐτελειώσαμε... καὶ συνεψίζοντες παρατηροῦμεν ἐν κατακλεῖδι ὅτι ὁ Κωσταντῆς Χρήστου δὲν ἥτανε μονάχα ὁ τύπος τῶν παληῶν Βιβλικῶν Μορφῶν τῆς θρυλικῆς Ἐπαρχίας μας Κονίτσης, ἀλλὰ καὶ ὁ τύπος τοῦ δασκάλου ἐκείνου τοῦ ἀφοσιωμένου μὲ τὸν πηγαῖον ἐνθουσιασμόν του γύρω ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν ἀξιῶν τῆς στενωτέρας Πατρίδος του.

Χαίρομεν ἰδιαιτέρως γιατὶ ὕστερα ἀπὸ ὅλα τὰ παραπάνω μποροῦμε νὰ συγχαροῦμε μὲ ὅλην μας τὴν καρδιὰ τὸν ίατρὸν Χρήστου, ὁ ὅποιος δὲν προσπαθεῖ μονάχα νὰ διασώσῃ ὡς πολύτιμα κειμήλια κάθε τὶ ποὺ ἡ χαρὰ ἡ ὁ πόνος τῶν παππούδων του ἀπετύπωσε σὲ ἐκδηλώσεις πατριωτικῶν αἰσθημάτων, ἀλλὰ καὶ

Παζαριοῦ ἀνατομὴ

Τοῦ κ. ΓΙΑΝ. Λ.

Δ

Πρὸς τὸ μέρος τῆς Κάτω Κόνιτσας, φράζονταν τὸ παλιὸ παζάρι, ἀπὸ τὸ Χάνι τοῦ Λούπτα.

Ωραῖο κτίσμα, τοῦ παλιοῦ καιροῦ, μὲθολωτοὺς ἰσόγειους χώρους κὶ ὅμορφες ξύλινες πόρτες, διακοσμημένες ἀπὸ χοντρὰ προκοκέφαλα. Τυπικὸ δῆγμα τῆς ντόπιας ἀρχιτεκτονικῆς. Κάηκε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση. Κι' εμεινε ἔνας σωρὸς ἀπὸ μαυρισμένα λιθάρια, κάποιες σιδεριές παράξενα λυγισμένες ἀπὸ τὴν ὑπερθέρμανση τῆς πυρκαϊᾶς, καὶ κάτι ξύλινα δοκάρια, πούχαν μισοκαμένες τὶς κορφές των. Κάτω ἀπ' τὶς πέτρες, φάτσα στὴν ἀγορά, ἔχασκαν ἔνα δυὸ ξανοίγματα ποὺ ὁδηγοῦσαν σὲ βρώμικους θόλους, ὅπου ἀπὸ «κεκτημένη ταχύτητα» ἔδεναν τὰ ζῶα τους οἱ ἀγωγιάτες.

Τὸν παλιὸ καιρό, τὸ Χάνι τοῦ Λούπτα γνώρισε δόξες. Χάνι μαζὶ καὶ μαγέρικο. Ξενυχτοῦσαν ἐκεῖ, οἱ ξενόφερτοι, ποὺ ξέμεναν στὴν Κόνιτσα, ἀλλὰ καὶ οἱ πατριῶτες τοῦ χαντζῆ, ἀπὸ τὴν Βλαχολάκκα. Ἀκόμα κι' οἱ πλούσιοι κουτσοβλάχοι ἀπὸ τὰ Φούρκα, τὴν Σαμαρίνα, τὸ Ντέντσικο.

ὁ ἕιδος μὲ τὴν δράση του συνεχίζει τὰς ὥραιάς οἰκογενειακὰς παραδόσεις του.

Σημ.: Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ἐγεννήθη εἰς τὸ Λισκάτσι — Κονίτσης (νῦν Ἀσημοχώριον) τὸ 1780 καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ, τὴν 1ην Μαρτίου 1890 (Παλαιὸν Ἡμερολόγιον), εἰς ἡλικίαν 110 ἔτῶν. Ο νῦν ἱερεὺς τοῦ χωρίου αὐτοῦ Δημήτριος Μ. Τάτσης, ἀναφέρει ὅτι εἰς τὸν πολυέλαιον τῆς παλαιᾶς κεντρικῆς του ἐκκλησίας, τῆς Παναγίας, γράφεται ως Λισκάτσι καὶ ὅχι Λεσκάτσι. Τὸ Λισκάτσι κατ' αὐτὸν καὶ τὴν παράδοσιν, σημαίνει Κλεφτοχώρι. (Ἀρματωλῶν καὶ Κλεφτῶν). Ἀπὸ τὸ Λισκάτσι αὐτὸν κατήγετο καὶ ὁ

Τὴν ἕιδος ἐποχὴ δούλευαν κι' ἄλλα δυὸ χάνια στὴν Κόνιτσα, δεύτερης σειρᾶς.

Τὸ Χάνι τοῦ Κούσιου, ποὺ δέχονταν τοὺς Μολιστινούς, τοὺς Σταριτσιώτες, τοὺς Κεράσοβίτες, τοὺς Στρατσανίτες, τοὺς Γλαβαλίτες... Καὶ τὸ Χάνι τοῦ Σουλεϊμάν Εφέντη, ποὺ ἀπὸ τότε πούταν κτῆμα τοῦ Κώστα τοῦ Γραμματικοῦ, τοῦ Βουρμπανίτη, (γραμματέα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ), δέχονταν τοὺς Πυρσογιανίτες, τοὺς Βουρμπιανίτες, τοὺς Καστανιανίτες, τοὺς Χιενιαδίτες, τοὺς Λεσκατσινούς...

Μιὰ ζωὴ ὀλόκληρη κι' αὐτὰ τὰ Χάνια! Τεράστιες οἱ ἀποστάσεις, ἀπὸ 5—11 ὥρες δρόμο τὰ χωριὰ τῆς ἐπαρχίας, κι' ἐπικίνδυνη ἡ πορεία μέσ' τὴν νύχτα.

Ἐκεῖ ξεπέζεβαν κάθε λογῆς ἀνθρώποι. Κι' αὐτοὶ πούφευγαν γιὰ τὴν ξενητειά. Κι' ἐκεῖνοι πούροχονταν γιὰ ψώνια, ἢ γιὰ νὰ ἴδοῦν τὶς τοπικὲς ἀρχές, τὸν Καημακάμι ἢ τὸ Δεσπότη, καὶ νὰ τοῦ ζητήσουν βοήθεια γιὰ τὶς αὐθαιρεσίες τοῦ σιούμπαση, ποὺ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Ἀγᾶ, διαφέντευε τὸ χωριό τους. Γιὰ νὰ προλάβουν τὶς ἐπιδρομὲς τῶν Τουρκαλβανῶν τῆς Κόλωνιας. Γιὰ νὰ μαλακώσουν τὶς προ-

ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΤΣΗΣ ἢ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ, ἀδελφὸς τοῦ Κωνσταντῆ Χρήστου. Οὗτος, μὲ τὰ 300 παλληκάρια του, συνεργάζετο τότε μὲ τὸν Καπετάν Ζιάκα, μὲ ἄλλα 300 παλληκάρια, στὸ Σμόλιγκα - Κονίτσης, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς περιφερείας αὐτῆς καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν Τουρκοαλβανικῶν ἐπιδρομῶν καὶ λεηλασιῶν τῶν χωρίων Κονίτσης. Τοῦτο ἐπιβεβαιώνει τὴν παράδοσιν. Βλέπε καὶ κατωτέρω: (Ἡπειρωτικὰ Χρονικά. Τόμος 1941, σελ. 140—180: ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΕΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ὑπὸ Εὐριπίδη Ζ. Σούρλα, Καθηγητοῦ - Παιδαγωγοῦ).

κλήσεις τῶν ἀκόρεστων μπέηδων καὶ τῶν σιέχηδων — τοῦ Γιακούπι μπέη, τοῦ Γιαγιάμπεη, τοῦ Σιέχη Μπεχλιούρ, τοῦ Ὀσμὰν μπεη — ποὺ ζόριζαν τὰ πράγματα, ἀκόμα κι' ὅταν ἐπὶ Σουλτὰν Μαχμούτ εἶχαν καταργηθῆ τ' ἀγαλήκια, γιὰ νὰ πετύχουν, πότε νὰ βάλουν πόδι στὰ βαρκὰ — μόνο καὶ μόνο, δπως ἔλεγαν, «νὰ ξασφαλίσῃ ἡ χανούμ τὸ ζαῖρὲ στὰ ζᾶ τῆς» καὶ πότε νὰ προστατέψουν δῆθεν τ' ἀπειλούμενο χωριὸ ἀπ' τοὺς λησταρβανίτες. Παληὸς ἀρβανίτικος χαβᾶς ποὺ δούλευε ἀτέλειωτα χρόνια σὲ βάρος τῶν δύστυχων χωριῶν, ἀπὸ τὴν τούρκικη κατόχηση καὶ δῶθε, κι' ἔπαιρνε ἀνάλογα μὲ τὸν καιρό, κι' ἀνάλογες προφάσεις. Πότε τὴν ἐκδίκηση — παμπάλαια ἀρβανίτικη συνήθεια — γιὰ τὸν σκοτωμὸ δῆθεν κάπτοιου συγχωριανοῦ τους καὶ πότε τὸν ἐπιβαλλόμενο ἀπ' τὸ Κοράνι ἔξισλαμισμό. Πίσω ἀπ' τοὺς «καλοπραίρετους» μπέηδες ποὺ πρόσφερναν «ἀφιλοκερδῶς» τὴν προστασία τους, τὶς περισσότερες φορές, κρύβονταν ἀχάριστοι συγχωριανοί, σκουλίκια τῆς κάθε ἐποχῆς, ποὺ κανοναρχοῦσαν:

«Τὶ μᾶς πειράζει, ἀν ἔχουμε κι' ἔνα σκύλι, νὰ φυλάῃ τὸ χωριό, ἀλυχτῶντας. Μαντὲς δὲν εἰναι».

Καημένοι Κερασοβίτες, ποὺ εἶδαν κι' ἔπαθαν ἀκόμα καὶ μὲ τὸ ἑλληνικό, νὰ διώξουν ἀπὸ πάνω τους, τὸν Τεκήμπεη, τὸν Κέρβερο αὐτὸ ποὺ δὲν ἔννοοῦσε ν' ἀπαλλάξῃ τὸ χωριὸ ἀπὸ τὴν προστασία του.

Ἐφταναν ἀκόμα μέσ' τὰ χάνια κι' αὐτοὶ ποὺ καλεσμένοι ἀπ' τὸ Μεσαρίτη γκιούσμαση τῆς Κόνιτσας Νετζήπ ἐφέντη σὰν ληστοτρόφοι, ἔτρεμαν τοὺς βιασμοὺς καὶ τὰ τερτίπια του. Τοὺς φυλακισμένους πούβαζε νὰ χτυποῦν τὰ φουσκωμένα ἀσκιὰ καὶ νὰ φωνάζουν, σὰν βασανιζόμενοι. Τοὺς γλοιώδεις κι' ὑποχρεωτικοὺς ἔνδιάμεσους. Τοὺς ύποκριτικοὺς χαφιέδες. Τοὺς πρόθυμους ἀλογοσύρτες καὶ κατσικοκλέφτες πούφευγαν τὴν νύχτα, ἔκλεφταν γίδες στὰ χωριὰ καὶ ξαναγύριζαν τὴν χαραυγὴ στὴ χάψη (στὴ φυλακή), ἔτσι ὥστε ν' ἀποδεικνύεται ἀτράνταχτα τὸ ἄλλοθι τους, καὶ ἡ ἔνσωντίον τους συκοφαντικὴ διάθεση τῶν δύστυχων ραγιάδων. Κόλπα δλα, πούχαν σὰν σκοπό, νὰ ἔνδωσουν οἱ ἀπειλούμενοι, στὴν ἐπιτηδείως θρυλούμενη παραδοπιστία του...

«Ἄλλο ἦταν τὰ χάνια. Κι' ἄλλο τὰ μαγέρικα. Ἐκεῖ, στὸ μαγέρικο τοῦ Λούπα, σὰν ἔ-

σφιγγαν τὰ κρῦα, μαζεύονταν, πρὸς τὸ μεσημέρι, ἥ ἀργὰ τὸ βράδυ, γύρω ἀπ' τὴ φωτιά, νὰ μπεκροπιοῦν κανένα ρακὶ ἥ κανένα ζεστὸ πόντσι, τ' ἀρχοντόπουλα τῆς Κόνιτσας καὶ χαχάνιζαν μὲ τὸ Γούσια Παπακώστα, πᾶφιν τὸ ραφτάδικο, δῆθεν γιὰ τὸ χατῆρι τους, κι' ἔρχονταν ἀνυποχρέωτα νὰ τοὺς πῆ κανένα σιακᾶ (ἀστεῖο). "Η νὰ τοὺς μιμηθῆ τὴ φωνὴ τοῦ κιατίπη (γραμματέα δικαστηρίου) Χασάμπεη, τότε ποὺ ἔκανε καὶ βγῆκαν οἱ χανούμισες ἀπ' τὸ χαρεμλίκι. "Η νὰ τοὺς ἀφηγηθῆ τοὺς κυνηγητικούς του ἀθλους καὶ τὶς ζεδζέκες του, μὲ τὸ τυρὶ τῆς στάνης τοῦ Σπύρου Γκότζου, ποὺ δῆθεν κόπηκε τὸ σκοινὶ κι' ἔπεσε τ' ἀσκὶ ἀπ' τὸ πεῦκο καὶ τοῦφαγαν τὰ σκυλιά, ἐνῶ τοῦχαν φάει αὐτὸς κι' οἱ φίλοι του, ξεγελῶντας τὸν ἀφελῆ βοσκό. Γιὰ νὰ γελάσουν. "Ορθιος πάντα ἔκανε πῶς ρούφαγε τὸ ρακὶ μὲ τὴν κούπα καὶ παράσερνε, ἔτσι σ' εὐθυμία, πονηρὸς αὐτός, γιατὶ ὁ Λούπας πούξερε, τοῦβαζε νερὸ στὴν κούπα, πότε τὰ μπεγόπουλα, πότε τὸν Καημακάμη τῆς Κόνιτσας, πότε τὸν Κατῆ, ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες πούχε νὰ ξεμπλέξῃ τὶς δουλειές του καὶ τ' ἀνακατώματά του. "Ετσι τὴ γλύτωνε, κι' ὅταν ἀκόμα εἶχε προσβάλη τὸ Ιερὸ τοῦ Μπαμπά Ὁσμάν, κόβοντας μπρούσλιαν (κισσὸ) γιὰ τὰ κατσίκια του, (ἰσχυρίσθηκε τότε πῶς τοῦχαν πῆ, ὅτι ἡ μπρούσλιαν ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ Μπαμπά Ὁσμάν, ἦταν θεραπευτική). Κι' ὅταν ἔκθεσε ἀνεπανόρθωτα τὸν δύστυχο τὸν Σιαίν τὸν Ζουφλικάρ (τὸν ὡρολογᾶ) ποὺ ἀνοιξε στὸν πισινὸ τὸ ροῦχο του, σὰν ἔσκυψε μέσ' τὸ τζομὶ νὰ κάνῃ τὸ ναμάζι του (προσκύνημα), γιατί, «σαλαχανεύοντας» ἐδῶ κι' ἔκει ὁ Γούσιας, ξέχασε τὸ ραμαζάνι τοῦ πελάτη του, κι' ἀναγκάσθηκε τὴν τελευταία στιγμὴ ἀντὶ νὰ ράψη τὸ ὑφασμα, νὰ τὸ κολλήση μὲ τσιρίτοι (κόλλα βγαλμένη ἀπὸ ρετσίνι πεύκου).

Σὰν ἔφευγε ὁ Γούσια Παπακώστας, ἔπαιρνε τὴ θέση του στὶς ὀφηγήσεις, νούμερο δύο, ὁ Γούσια Τσάκας, φύλακας τοῦ Παζαριοῦ. Κοντός, εύφανταστος, ψευτοπαλληκαρᾶς — ἀπαραίτητο πιστὸ λι στὸ σιλάχι — μὲ δῶρο τὴν ώραία ἀφήγηση, σὲ γνήσια κονιτσιώτικη διάλεκτο, ἔκανε τοὺς πάντες νὰ κρεμιοῦνται ἀπὸ τὰ χεῖλη του, ἀκριβῶς γιατὶ ἡξεραν ὅτι ἀπ' δλα αὐτὰ ποὺ ὀφηγοῦνταν, τίποτα δὲν ἔμοιαζε γιὰ ἀληθινό· τὰ περισσότερα ἦταν ἐπιβυμίες τοῦ Γούσια, ἀνεκπλήρωτες, κι' ὅνει-

Η Ρουμανική προπαγάνδα κατά τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας εἰς Ἡπειρον

Τοῦ κ. ΣΤ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ φιλτάτη ἡμῶν ἴδιαιτέρα πατρίς, ἡ Ἡπειρος, ἡ δικαίως ἀποκαλουμένη Ἐλλάδος, ἐδοκίμασεν ἵσως, δσον ούδεμία ἄλλη Ἑλληνικὴ χώρα, ἀπερίγραπτα καὶ ἀνεκδιήγητα δεινά, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Εύρισκομένη εἰς τὸ μετέχμιον Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, εἰς τὸ νευραλγικώτερον σημεῖον τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου, πολλάκις ἔχρησίμευσεν, ὡς προμαχὼν τῆς λοιπῆς Ἐλλάδος, ἀπροκρούουσα τὰς ἐκ Δυσμῶν καὶ Βορρᾶ ἐπιδρομὰς λαῶν βαρβάρων, ἀγρίων, ἡμιαγρίων, ἥ κατ' ἐπίφασιν πολιτισμένων, ἄλλοτε μὲν νικῶσσα καὶ διαλύουσα τὰς βαρβαρικὰς τούτων ὄρδας, ἄλλοτε δέ, πιεζομένη καὶ πληττομένη ἰσχυρῶς, ὑπὸ ἀσυγκρίτως ὑπερτέρων ἔχθρικῶν δυνάμεων, νὰ μεταβάλλεται εἰς τέφραν καὶ καπνίζοντα ἔρείπια. Ἡ γνωστὴ ἀπὸ τὴν

ρα. Κι' αὐτὸ ποὺ θᾶθελε νὰ ἥταν. Τότε ποὺ ἔβαλε «γυαλιὰ στὰ μάτια» σ' ὀλόκληρο τούρκικο σύνταγμα μὲ τὴν ἀκρίβεια στὴ σκοποβολῆ, κι' ἔκανε τὸν μπίμπαση, σὲ κάθε ἐπιτυχία τοῦ Γούσια, ν' ἀναφωνῇ κατάπληκτος «Ἀσκόλσούμ, ὡρὲ μπεσβάντη. Ἀσκ - ὄλσούμ...». Ἡ τότε ποὺ σκότωσε δῆθεν ἔναν γκέκα στρατιώτη, κλέφτη τῆς ἀγορᾶς καὶ τὸν ἔβγαλε στὴν πλάτη κρυφὰ τὴ νύχτα, πίσω ἀπὸ τὸ λάκκο καὶ τὸν ἔθαψε χωρὶς νὰ τὸν πάρῃ μυρουδιὰ κανένας — λὲς κι' ἥταν ὁ κατημένος ἀπ' ἀμέτρητο κοπάδι γίδες.

Τι νὰ πρωτειπῆ κανένας γι' αὐτοὺς τοὺς διὸ Γούσηδες, τὸν (χορατατζῆ καὶ τὸν ψευτοπαλληκαρᾶ, γνήσιους τύπους τοῦ ἐλληνισμοῦ, ποὺ προσπαθοῦσε νὰ ἐπιβιώσῃ μὲ λογῆς λογῆς τεχνάσματα στὶς δύσκολες ὠρες τῆς σκλαβιᾶς), πούδιναν δροσιὰ καὶ κέφι στὴ φοβισμένη Κόνιτσα, κείνη τὴν ἐποχή, λίγα χρόνια πρὶν τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Δώδεκα. Τὴν ἀνήσυχη Κόνιτσα.

Ποὺ τὴν χτυποῦσαν ὅλοι οἱ καιροί.

Ποὺ τὴν ἔργωναν οἱ πράκτορες τῶν Κουτσοδλάχων. (*Ἐνα ἔνα φύτρωναν τὰ ρουμάνικα σχολειὰ στὸ Παληοσέλι, στὴ Μπριάζα, στὶς

ιστορίαν πολυετῆς καὶ πολυαίμακτος ἄμυνα τῶν Ἡπειρωτῶν, ἐναντίον τῶν προελαυνουσῶν Ρωμαϊκῶν Λεγεώνων, ἡ ἐν τέλει καμφθεῖσα ἀπὸ τὴν συντριπτικὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἔχθροῦ, κατηρείπωσε καὶ κατηρήμωσε τὴν πολυπαθῆ Ἡπειρον. Ἐεδομήκοντα πόλεις τῆς κατεστράφησαν ἥ ἡρημώθησαν, οἱ δὲ ἀτυχεῖς κάτοικοι της, ἄλλοι μὲν ἀπανθρώπως ἐσφάγησαν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων κατακτητῶν, ἄλλοι δὲ ἀσπλάγχνως καὶ ἀνοικτιρμόνως ὠδηγήθησαν εἰς τὸ Λάτιον, δι' ἀνεπίστρεπτον ὁμηρίαν.

Τὴν οἰκτρὰν τότε κατάστασιν τῆς Ἡπείρου μαρτυροῦσιν ἀψευδεῖς καὶ αύθεντικαὶ ιστορίαι καὶ μαρτυρίαι, ἐν αἷς προέχει ἥ τοιαύτη τοῦ ἡμετέρου ιστοριογράφου Στράβωνος, ὅστις, ἐν τῷ Κεφαλαίῳ Ζ' — σελ. 254 — τῆς Γεωγραφίας του, ἐν σχέσει μὲ τὴν τότε κατάστασιν τῆς ὑποδούλου Ἡπείρου γράφει:

Πάδες, στ' "Ἀρματα...").

Ποὺ τὴν ἔσφιγγαν οἱ κινήσεις τοῦ ἀφυπνιζόμενου ἀρβανίτικου ἔθνικισμοῦ κάτω ἀπὸ ἀλλόκοτα διεθνῆ ρεύματα — Αύστριακό, Τούρκικο, Ἰταλικό —. Στὴν Κόνιτσα κι' ὅλας εἴχαν ἴδρυσει μιὰν ἀρβανίτικη λέσχη οἱ ντόπιοι ἀρβανίτες, κι' ἔκαναν φανερὴ προπαγάνδα, γιὰ μιὰ Ἀλβανία πούφτανε στὴν Ἀρτα. Τὴν Ἀλβανία τοῦ Σκεντέρμπεη, τοῦ Ἀλῆ Πασά καὶ τοῦ Μπίμπ Ντόντα. Ἡταν ἥ ἐποχὴ π' ἀκολούθησε τὸ θάνατο τοῦ μεγάλου βεζύρη, στὰ χρόνια τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Χαμίτ, Φερίντ Γιασιά Βλιώρα, πιστοῦτου ἄρχοντα Ἀλβανοῦ, Προέδρου τῆς Ἀλβανικῆς Ἐνωσης (λίγκας). Αύτοῦ ποὺ τοῦ προμήθευε τοὺς ἀφοσιωμένους ἀρβανίτες φύλακες.

Ποὺ τὴν πειθανάγκαζαν οἱ σκληροὶ ἀνθέλληνες Τούρκοι ἀξιωματοῦχοι, βλέποντας νὰ καταρρέῃ ἥ μεγάλη τους αὐτοκρατορία, χωρὶς ἀναβολή.

Καὶ ποὺ τὴν κρατοῦσε σὲ συναγερμό, δεσπότης τῆς, ὁ καβάσης του κι' οἱ πράκτορές των. Ἀνθρωπόι θηρία. Νυχτοπούλια, ποὺ ὄργωναν χωριὰ καὶ πολιτείες, συνδέοντας τ' ἀντάρτικα μὲ τὴν ἐλεύθερη τότε Ἐλλάδα.

«... Νυνὶ ἐρήμου τῆς πλείστης χώρας γεγενημένης καὶ τῶν κατοικιῶν ἡφανισμένων οὐδ' ἥδυνατό τις ἀκριβοῦν ταύτας, οὐδ' ἂν ποιοίη χρήσιμων διὰ τὴν ἀδοξίαν καὶ ἀφανισμὸν αὐτῶν».

Αλλὰ καὶ ὁ τῶν νεωτέρων χρόνων ἐπιφανῆς ιστορικὸς Π. Ἀραβαντινός, ὁ γράψας τὴν δίτομον χρονογραφίαν τῆς Ἡπείρου, ἐξ ἣς πολλὰς ιστορικὰς πληροφορίας ἀρύεται ὁ σημερινὸς ἐρευνητὴς τῶν τῆς Ἡπείρου, εἰς τὴν μονογραφίαν του περὶ «Καταγωγῆς τῶν Κουτσοβλάχων» τὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του ἐκδοθεῖσαν τὸ 1905, εἰς τὴν 21ην σελίδα γράφει περὶ αὐτοῦ τὰ ἀκόλουθα: «... Ἐν Ἡπείρῳ ἐστάθμευον στρατιωτικὰ στίφη, τηροῦντα τὴν ὑποταγὴν καὶ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις κατακτηθείσαις χώραις ὑπῆρχον τοιαῦτα, μὲ τὴν διαφορὰν μόνον, ὅτι ἐν Ἡπείρῳ, μετὰ τὸν φοβερὸν ὅλεθρον, δὲν ὑπέστη αὕτη ἐκ τῆς βαρβαρότητος τοῦ Παύλου Αἰμιλίου, ἔμενον οἱ οἴκοι τῶν σφαγόντων καὶ αἰχμαλωτισθέντων Ἡπειρωτῶν ἡρημωμένοι καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς στρατιωτικὰ καταλύματα τῶν Ρωμαϊκῶν φρουρῶν».

Διὰ τὴν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους καθολικὴν ἐρήμωσιν τῆς Ἡπείρου καὶ ἄλλος νεώτερος ιστορικός, ὁ πολὺς Α. Πάλλης, εἰς τὴν ιστορικὴν μονογραφίαν του «Μελέται περὶ Ἡπείρου» γραφεῖσαν τὸ 1909 εἰς τὴν σελίδα 36 γράφει: «Ἡ δὲ ἐρήμωσις τῆς Ἡπείρου ὑπῆρξε τοιαύτη παρὰ τῶν Ρωμαίων, ὥστε 150 περίπου ἔτη μετὰ τὴν κατάκτησιν, ὁ Στράβων δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ λαλήσῃ περὶ τῶν πόλεων αὐτῆς, διότι πᾶσαὶ ἐν ἐρειπίοις ἔκειντο».

Παρ' ὅλας δῆμως τὰς παντελεῖς ταύτας καταστροφάς, ὁ ἡρωικὸς καὶ ὑπερήφανος λαός της δὲν ἡφανίσθη ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ὁ πως ὁ μυθολογικὸς Φοῖνιξ ἀνεγεννᾶτο ἐκ τῆς τέφρας του, οὗτω καὶ ἡ δικαίως ἀποκληθεῖσα Εὔανδρος Ἡπειρος, εύθὺς ὡς τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας ἐγίνοντο χαλαρώτερα, ἡνωρθοῦτο, ἐγιγαντοῦτο καὶ ἐκραταιοῦτο καὶ ὡς ὁ ἀφυπνιζόμενος λέων, ἔθραυε ταῦτα. Μὲ διαφόρους καὶ ἄλληλοδιαδόχους ἐναλλαγὰς ὑποδουλώσεως καὶ ἀναστατώσεως, φθάνομεν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεσαίωνος, ὅπότε ἡ Ἡπειρος καταλαμβάνεται ἀπὸ διαφόρους ἐπιδρομεῖς Ούνους, Γότθους, Σέρβους, Βουλγάρους, Ἀλβανοὺς καὶ νὰ μεταβάλλεται πάλιν εἰς σωροὺς καπνιζόντων ἐρειπίων. Άλλα καὶ πάλιν τὴν

πτῶσιν τῆς διαδέχεται ἡ ἀνάστασις. Ὁ Ἡπειρώτης, γνήσιον τέκνον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ νόθον, ὡς ἡθέλησάν τινες, ἀσεβοῦντες πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ παραχαράσσοντες ταύτην, ἐκ κακότητος προφανῶς καὶ μίσους, νὰ ὀνομάζωσιν, ἀγωνίζεται σκληρῶς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, ἵνα ἔξασφαλίσῃ τὸ πολυτιμότατον δι' αὐτὸν ἀγαθόν, τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἐν τέλει ἀντεπεξέρχεται νικηφόρος. Διὸ τῆς ζωτικότητός του, μορφώσεως καὶ πολιτισμοῦ του, ἀφομοιώνει καὶ ἔξελληνίζει τὰ σποδαδικῶς ἔγκαθιστάμενα εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων του ξένα φῦλα. Τὴν μεγίστην δὲ ψυχικὴν ἀνάτασιν καὶ ἄφθαστον ψυχικὸν μεγαλεῖον τοῦ Ἡπειρώτου βλέπομεν κατὰ τὰς σκοτεινὰς καὶ χαλεπὰς ἡμέρας τῆς μακροχρονίου ἐπαράτου Τουρκικῆς δουλείας, καθ' ἃς ὁ βάρβαρος καὶ ἀπολίτιστος ἐπηλης Ἀσιάτης μεταχειρίζεται πᾶν ἀνήκεστον καὶ ἀνήκουστον ἐγκληματικὸν μέσον, ἵνα τὸν ἀναγκάση καὶ ἔξισλαμισθῆ, ἀρνούμενος τὴν μόνην ἀληθινὴν Ὁρθόδοξο Θρησκείαν τῶν πατέρων του καί, διὰ τῶν ἀπηνῶν διώξεων νὰ λησμονήσῃ τὴν ἔνδοξον Ἑλληνικὴν καταγωγὴν του. Γρὸς πλήρης ἀφελληνισμὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἡπείρου, ἔξαπολύει ἡ ἀνέχεται τοὺς ἔξισλαμισθέντας ἀξέστους Τουρκαλβανούς, τοὺς μεταβληθέντας εἰς Κράτος ἐν Κράτει, ἵνα μεταχειρισθῶσι πᾶν ἀπάνθρωπον καὶ βίαιον μέσον. Καὶ τὸ ὑποκατάστατον τοῦτο τοῦ βδελυροῦ ἀύθέντου του, ὁ Ἀλβανὸς θύει καὶ ἀπολλύει. Λεηλατεῖ, τρομοκρατεῖ, κλέπτει, ἀρπάζει περιουσίας — ἀμπέλους, ἀγρούς, οἰκόπεδα, βοσκοτόπους — ἔξαναγκάζων, ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ρομφαίας, τοὺς ιδιοκτήτας των, νὰ ὑπογράφουν εἰκονικὰ συμβόλαια ἀγοραπλησίας, οὐχὶ ἐνίστε φονεύων τοὺς ἀνθισταμένους καὶ ἐν γένει μεταχειρίζεται πᾶν βίαιον καὶ βάρβαρον μέσον, καθιστῶν μαρτυρικὸν τὸν βίον τοῦ Ἡπειρώτου. Ὁμως, πρὸς κέντρα λακτίζει! Ὁ Ἡπειρώτης δὲν κάμπτεται, δὲν δειλιά. Ὅπομένει μετ' ἀξιοθαυμάστου ὑπομονῆς πάντα ταῦτα καὶ ἀναμένει μετὰ πεποιθήσεως τὸ ἐθνεγερτήριο σάλπισμα, ἵνα ἔξεγερθῇ καὶ θραύσῃ τὰς σιδηρᾶς ἀλύσεις τῆς ἐπαχθούς δουλείας.

Ιον Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ

‘Ως νὰ μὴ ἥρκουν τὰ ἀπερίγραπτα δεινά, ἀτινα ὑπέφερεν ἡ Ἡπειρος, καὶ κατ’ ἔξοχὴν

ἡ ἐπαρχία μας, ἀπὸ τὸ Τουρκαλβανικὸν τέως, προστίθεται τώρα καὶ ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα. Καὶ αὗτη, ὑποθαλπομένη καὶ ἐν πολλοῖς ἐνισχυομένη ποικιλοτρόπως ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν Τουρκικὴν διοίκησιν, ἥτις εἶχεν ώς δόγμα της: «Τὸ διαίρει καὶ βασίλευε»: κινεῖται σατανικῶς, ἵνα ἔξαπατήσῃ, ἐκφοβίσῃ, δελεάσῃ τοὺς Βλαχοφώνους πληθυσμούς, σφετερισθῆ αὐτοὺς καὶ δημιουργήσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικωτάτην ταύτην χώραν Ρουμανικὴν Ἐστίαν.

Οὕτω βλέπομεν ἀτυχῶς, ἀπὸ τοῦ 1880 ἰδίως καὶ ἐντεῦθεν, ἐλεεινοὶ πράκτορες τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας καὶ τινες, ἐλάχιστοι εὐτυχῶς, Βλαχόφωνοι ἔξωμόται, νὰ περιφέρωνται εἰς τὴν παραπόνδιον περιοχὴν καὶ τὰ Βλαχόφωνα χωρία τῆς ἐπαρχίας μας, προσπαθοῦντες, ἀλλοῦ μὲν διὰ δελεαστικῶν, ἀλλοῦ δὲ διὰ τρομοκρατικῶν μέσων νὰ προσηλυτίσουν τοὺς ἀνὰ τὰ βάθη τῶν αἰώνων λαμπροὺς καὶ ἀκραιφνεῖς τούτους "Ἐλληνας".

Περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν ξενογλώσσων τούτων ἀδελφῶν μας ἡσχηλήθησαν κατὰ τὴν δωδεκάτην καὶ δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς παρελθούσης καὶ ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης πολλοὶ διακεκριμένοι καὶ ἐπιφανεῖς ἴστοριοδίφαι, ἡμέτεροι καὶ ξένοι, ἐν οἷς ὁ ἀείμνηστος διηγηματογράφος καὶ λογοτέχνης Ἡπειρώτης Χρ. Χρηστοβασίλης, ὁ Π. Καρολίδης, ὁ Π. Κανελλίδης, ὁ Κ. Ράδος, ὁ Ἀ. Σπηλιόπουλος, ὁ Ἰ. Βαρβαγιάνης (Περιοδικὸν 'Ἐλληνισμὸς Α', Β', Δ', Ζ' καὶ ΙΒ' τόμ.), ὁ νέος πατὴρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος (Τόμ. Δ', σελ. 359), ὁ ἀείμνηστος Ἡπειρώτης ποιητὴς καὶ τραγουδιστὴς τοῦ Βουνοῦ καὶ τῆς Στάνης Κ. Κρυστάλλης εἰς τὸ πεζογράφημά του «Οἱ Βλάχοι τῆς Πίνδου», ὁ Π. Ἀραβαντινὸς εἰς τὴν μονογραφίαν του «Περὶ Κουτσοβλάχων 1905», ὁ ἀοιδοθίμος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Ἀλέξανδρος εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Περιοδικὸν τῶν Πατραρχείων «Ἐκκλησίας τοῦ 1907» ὁ Μ. Χρυσοχόου εἰς τὸ βιβλίον του «Βλάχοι καὶ Κουτσοβλάχοι 1909», ὁ Κ. Νικολαΐδης, ὁ κατὰ τὸ 1909 γράψας Κουτσοβλαχικὸν Λεξικόν, εἰς τὸ διποίον ἀποδεικνύει ἐπιστημονικῶς ὅτι ἡ λεγομένη Κουτσοβλαχικὴ γλῶσσα ἔχει 3.469 λέξεις Ἑλληνικὰς ἡ παραγομένας ἀπὸ Ἑλληνικὰς 2.603 Λατινικάς, 180 Σλαϊκάς καὶ 150

Ἀλβανικάς, ὁ καθηγητὴς Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Ἀντ. Κεραμόπουλος, συγγράψας τὸ περισπούδαστον καὶ ἀξιομελέτητον σύγγραμμά του κατὰ τὸ 1939: «Τι εἶναι οἱ Κουτσοβλάχοι;» ἐν ὃ δι' ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων ἀποδεικνύει τὴν Ἑλληνικὴν καταγωγὴν τῶν Κουτσοβλάχων, τούτου δὲ ἔνεκεν ἐγένετο ὁ στόχος τῶν ἐν Ρουμανίᾳ Ρουμάνων καὶ Ρουμανιζόντων, ὁ Ι. Παπαγεωργίου, γράψας τὴν μονογραφίαν (1947) «Οἱ Κουτσοβλάχοι τῆς Πίνδου» ὁ Τηλ. Κουτσογιάννης (1947) περὶ «τῶν Βλάχων τῶν Ἑλληνικῶν Χωρῶν». Ὁ Εὐάγγελος Ἀβέρωφ (1949) «Οἱ Βλάχοι τῆς Πίνδου», τὰ ἡμέτερα ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» (Τόμος 6ος καὶ 9ος) καὶ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ» (Τόμ. 88ος, 89ος) καὶ τόσοι ἄλλοι.

Αἱ γνῶμαι τούτων, ὡς πρὸς τὴν ἀρχικὴν ποοέλευσιν τῶν λεγομένων Κουτσοβλάχων ἐν πολλοῖς διίστανται. "Ἐν ὅμως τυγχάνει γεγονὸς ἀνεπίδεκτον πάσης ἀμφισβητήσεως, ἀναντίρρητον, ὅτι οὗτοι, ἀσχέτως καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀρχικῆς των προελεύσεως, είναι γνήσιοι "Ἐλληνες, ἀνεύ δρων καὶ ὄριων, ἢ δὲ Ἑλληνικὴ τούτων συνείδησις ἀπεδείχθη περιτράνως καὶ εἶναι παγκοίνως γνωστὴ πολὺ πέραν τῶν δρίων τῆς Ἐλλάδος μας. Δύναται τις, ἀντικειμενικῶς κρίνων, νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν συνείδησιν τῶν ἡρωικῶν προμάχων τῆς Ἐλευθερίας, ἐθνομαρτύρων Βλάχων καὶ Κατσαντώνην καὶ ἀμετρήτου χορείας Βλαχοφώνων ἔθνικῶν ἀγωνιστῶν, οἵτινες ἀγωνισθέντες σθεναρῶς ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ὑποδούλου ἡμῶν Ἐθνους, πολλοὶ δὲ τούτων συλληφθέντες, ὑπεβλήθησαν εἰς φρικτὰ μαρτύρια ὑπὸ τῶν τυράννων καὶ δὴ τοῦ ἀπεχθούς καὶ αἰμοδόρου σατράπου τῆς Ἡπείρου Ἀλῆ πασᾶ καὶ ἔθανον ἐν μέσῳ βασάνων καὶ φρικτῶν πόνων, προφέροντες τὰς ὑστάτας αὐτῶν στιγμὰς τὸ γλυκὺ ὄνομα "Ἐλλάδα! Νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν συνείδησιν τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, Ἰωάνου Κωλλέτη καὶ Σπυρίδωνος Λάμπρου, διαπελεσάντων καὶ πρωθυπουργῶν τῆς Ἐλλάδος μας καὶ προσενεγκόντων ὑψίστας τῆς Πατρίδι ὑπηρεσίας, τοῦ ποιητοῦ Κ. Κρυστάλλη, τοῦ τραγουδιστῆ τοῦ Βουνοῦ καὶ τῆς Στάνης, ἀπάντων Βλαχοφώνων ἐκ Συρράκου, τῶν μεγάλων ἔθνικῶν εὔεργετῶν Γ. Ἀβέρωφ, Τοσίτσα καὶ Στουρνάρα ἐκ τοῦ Βλαχοφώνου Με-

τσόβου Σίννα ἐκ τῆς Βλαχοφώνου Μοσχοπόλεως, τοῦ ἐπὶ διατελέσαντος ὑπουργοῦ τῶν Ἑξωτερικῶν Εὐαγγέλου Ἀθέρωφ, τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος Λεάνδρου Βρανούση διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. "Ολοὶ αὗτοὶ ἦσαν καὶ εἶναι Βλαχόφωνοι. Τολμοῦν, ἀντικειμενικῶς κρίνοντες, οἱ Ρουμάνοι νὰ θεωρήσωσι τούτους ως σφετέρους; Τίς, ἔχων σώας τὰς φρένας διανοεῖται νὰ παραχαράξῃ τὴν ἀλήθειαν, νὰ διαστρεβλώσῃ τὴν ιστορίαν καὶ νὰ πρεσβεύσῃ ἄλλως;

Εἰς τὴν παροῦσάν μου ταπεινὴν πραγματείαν καὶ ἐν οἰκείῳ Κεφαλαίῳ θέλω παραθέσει εἰς τὴν διάθεσιν φίλου ἀναγνώστου τὰς γνώμας τῶν ἐπιφανῶν ιστορικῶν καὶ διανοουμένων, τῶν ἀσχοληθέντων μὲ τὴν ἔρευναν τῆς ἀρχικῆς προελεύσεως τῶν Βλαχοφώνων τούτων ἀδελφῶν μας.

ΖΩΝ ΑΓΡΙΑ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜ. ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ ΕΙΣ ΚΟΝΙΤΣΑΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΤΗΣ

Οἱ Ρουμάνοι, ως ἐν τοῖς προηγουμένοις ἀνεπτύξαμεν, στηριζόμενοι εἰς σαθρὰ καὶ ἀνεδαφικὰ ἐπιχειρήματα, ἐν οῖς καὶ τὸ γλωσσικὸν — μεταξὺ τῶν δύο γλωσσῶν, Ρουμανικῆς καὶ Κουτσοβλαχικῆς, ὑπάρχει τόση διαφορά, ώστε νὰ μὴ δύναται ὁ Ρουμάνος τοῦ Δουνάβεως νὰ συνεννοήται μὲ τὸν ἡμέτερον Βλαχόφωνον — ἥθελησαν νὰ διεκδικήσωσι τὴν πατρότητα τῶν ἀλλογλώσσων τούτων ἀδελφῶν μας. "Ινα ἐπιτύχωσι τοῦτο μετέβαλον τὰ κατὰ τόπους Προξενεῖά των εἰς προπαγανδιστικὰ κέντρα. Εἰς αὐτὰ συνεκροτούντο πυρῆνες προσηλυτισμοῦ, ἀκόμη δὲ καὶ ἔνοπλοι ὅμαδες πρὸς τρομοκρατίαν τῶν μὴ δελεαζομένων. Οἱ πράκτορες οὓτοι, ἐφοδιαζόμενοι μὲ ἀφθονον χρῆμα, ἐπεσκέπτοντο τὰ Βλαχόφωνα χωρία τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης ως καὶ τὰ τῆς περὶ τὸν Ἀῶν καὶ Γίνδον περιοχῆς, ἥρχοντο εἰς ἐπαφὴν μὲ ἄτομα — εύτυχῶς ἐλάχιστα — ἀσυνείδητα ἢ μὲ θολὴν συνείδησιν καὶ διὰ τοῦ ἀφθόνως διατιθεμένου χρήματος, μετέβαλον ταῦτα εἰς μίσθιρα τυφλὰ των ὅργανα. Οὕτω οἱ ὑπάνθρωποι οὓτοι ἔξωμόται συνεκρότουν προπαγανδιστικὰς ἐστίας εἰς πολλὰ τῶν Βλαχοφώνων χωρίων, αἴτινες, ἵνα ἐπιτύχωσι τοὺς ἀνθελληνικούς τῶν σκοπούς, στρέφονται πρὸς ἄλλους ἀσυνείδητους, οὓς δελεάζουν διὰ τοῦ ἀφθόνως διατιθεμένου χρήματος καὶ, ἐνώ-

νοντες μετὰ τούτων τὰ πυρά των, βάλλουσιν ἀνοικτιρμόνως ἐναντίον τῶν δύο κυριωτέρων παραγόντων τοῦ ἔθνικοῦ οἰκοδήματος, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου καὶ ἐπιτυγχάνουν τὴν ἴδρυσιν Ρουμανικῶν σχολείων εἰς τινὰ Βλαχόφωνα χωρία τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ τῆς περὶ τὴν Πίνδον περιοχῆς καὶ τὴν διαρπαγὴν ἰερῶν ναῶν, τοποθετούντες ἐγκαθέτους ἀρνησιπάτριδας ιερεῖς καὶ διδασκάλους.

Πρωτοστατοῦν εἰς τὴν ἀνθελληνικὴν ταύτην κίνησιν ἐπικίνδυνοι ἔξωμόται, ἐν οῖς ὁ ἐλεεινὸς Ἀπόστολος Μαργαρίτης, ἐκ τοῦ χωρίου Ἀβδέλλα, οἱ ἐκ Σαμαρίνης ιερεῖς Παπακόστας καὶ Παπαγιάννης, ως καὶ ὁ διαβόητος ἐκ Φλαμπουραρίου Ζαγορίου Στύλος. Ἐκ τούτων ὁ βδελυρὸς Μαργαρίτης, ἐπειδὴ δὲν κατώρθωσε διὰ τοῦ χρήματος νὰ διαφεύρῃ τὰς ἀλληνικὰς συνειδήσεις τῶν λαμπρῶν Βλαχοφώνων κατοίκων τῶν χωρίων τῆς περιφερείας Φούρκας, Δεντσίκου, Παλαιοσελίου, Αρματόβου, Πάδων, Βρυάζης, Λεσινίτσης καὶ ἄλλων ἐκατέρωθεν τοῦ Ἀῶου, αἵτινες, ως γνήσιοι "Ελληνες ἐνέμενον μετὰ τόλμης εἰς τὰ πάτρια, μετέβαλε τακτικήν. Ἀντὶ τοῦ δελεασμοῦ καὶ ἔξαγορᾶς συνειδήσεων, ἥρχισε νὰ μεταχειρίζεται τρομοκρατικά, ἐκφοβιστικὰ καὶ βίαια μέσα. Τῇ ἀνοχῇ καὶ συμπράξει τῶν κατὰ τόπους Τουρκικῶν Ἀρχῶν, συνεκρότησε τὸ ἐλεεινὸν τοῦτο ὑποκείμενον ἔφιππον ἐνοπλον ὅμαδα ἐξ ἔξωμοτῶν καὶ διερχόμενος τὰ χωρία ἥπειλει τοὺς ἀτυχεῖς κατοίκους δι' ἔξοντάσεως ἐὰν δὲν προσεχώρουν εἰς τὰ ἀντεθνικὰ κηρύγματά του. Οὕτω ἐπέτυχεν ἵνα, μερικοὶ τῶν Βλαχοφώνων κατοίκων, φοβούμενοι τὰ ἐπαπειλοῦντα αὐτοὺς δεινά, προσχωρήσωσιν ἀκουσίως εἰς τοὺς Ρουμανίζοντας καὶ δέχωνται εἰς τὰ χωρία των Ρουμάνους διδασκάλους.

Ο περιβόητος οὗτος Μαργαρίτης, εἶχεν, ἀτυχῶς καὶ ἄλλους συνεπικούρους εἰς τὸ ἀνθελληνικὸν ἔργον του. Οἱ ἐν Σαμαρίνῃ ἄγιοι Λειτουργοὶ τοῦ Ὅψιπτου Παπακόστας καὶ Γιαπαγιάννης, τὸν δεύτερον τῶν ὅποιων οἱ συγχωριανοί του Σαμαρινιώται, τὸ πλεῖστον ἀκραίφνων ἔθνικῶν αἰσθημάτων, διὰ τὸν ἐγκληματικὸν του χαρακτῆρα προσωνόμαζον Παπαλούπον (Λυκόπαπαν), ἐπὶ κεφαλῆς εὔαριθμῶν συγχωρίων των Ρουμανιζόντων ἐγκαθίστανται διαίως εἰς τὸν ἐνοριακὸν ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ιερουργοῦσιν ἐν αὐτῷ Ρου-

μανιστί, έστω καὶ ἄν «ψυχὴ δὲν ἐπάτησεν ἐντὸς αὐτῆς, διότι ὅλοι οἱ Σαμαρινιῶται ἀπεχθάνονται καὶ ἀπεκρούουσι σθεναρῶς τὰς προκλήσεις τῶν Ρουμάνων», ως γράφει ἀνταποκριτής τότε ἐκ Κονίτσης πρὸς τὴν Ἐθναῖς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γ. Γάγαρη ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου», φύλλον 9 τοῦ 1892. “Ινα δὲ οἱ ἔλεεινοὶ οὗτοι μητραλοῖαι, ἐπιτύχωσι τοὺς ἐγκληματικοὺς καὶ ἀνθελληνικοὺς σκοπούς των δὲν διστάζουσι νὰ μεταχειρισθῶ: πᾶν μέσον ἀνήθικον καὶ ἀνέντιμον. Ἀπλώνευσι τοὺς δελεαστικοὺς πλοκάμους των εἰς βλαχοφώνους νέους ἀποφοιτῶντας τῆς γεραράς Ζωσιμαίας Σχολῆς καὶ ὑπόσχονται εἰς αὐτοὺς ἡγεμονικοὺς μισθούς, ἢν ηθελον νὰ διδάξωσι τὰ Ρουμανικὰ γράμματα εἰς βλαχοφώνους παῖδας, ἀφοῦ πρῶτον μετεξεπαιδεύοντες ὡς ὑπότροφοι εἰς ἐν Ρουμανίᾳ ἀνωτέρας Σχολάς. Οὗτοι ἔχόμενοι στερρῶς τῶν ὥραίων μας ἐθνικοθρησκευτικῶν παραδόσεων, ἀποστρέφουσι μετὰ βδελυγμίας τὸ πρόσωπόν των εἰς τὰ ταπεινὰ ταῦτα ὄνταρια!

Μὴ ἀπογοητευόμενοι ἀπὸ τὴν ἀνεπιτυχῆ ταύτην ἐνέργειάν των, στρέφουσι τὰ ιοβόλα βέλη των ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων, τῶν διδασκότων εἰς βλαχόφωνα χωρία.

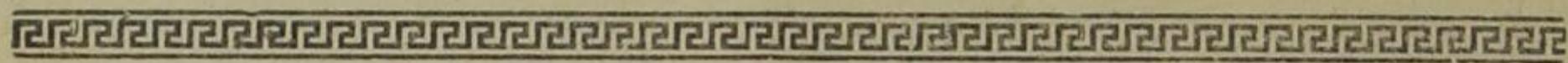
Ο ἔξωμότης ίατρὸς ἐκ Βωβούστης Ζήσης, ἢ ιοβόλος αὕτη καὶ ἀχάριστος ἔχιδνα, ἢ ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος γαλουχηθεῖσα καὶ μορφωθεῖσα εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον, διαβάλλει εἰς τὰς Τουρκικὰς Ἀρχὰς τὸν εἰς χωρίον Κρανιὰ ὑπηρετοῦντα “Ἑλληνα διδάσκαλον Μήτρην, δτι εἶναι πράκτωρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομιτάτου. Ο ἀτυχὴς διδάσκαλος καταδικάζεται βάσει ψευδομαρτύρων καὶ οἱ τρομοκρατημένοι κάτοικοι δέχονται τοὺς ὑπὸ τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας διορισθέντας τρεῖς (!) Ρουμάνους διδασκάλους.

Ινα δὲ φίλος ἀναγνώστης τῆς παρούσης μου ταπεινῆς πραγματείας σχηματίσῃ, έστω καὶ ἀμυδρὸν ίδειν, τῶν καταχθονίων καὶ ἐγκληματικῶν ἐνέργειῶν τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας, τολμησάσης νὰ ἀπλώσῃ τοὺς ιοφόρους πλοκάμους της καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ὥραίαν καὶ Ἑλληνικωτάτην πολίχνην, τὴν Κονίτσαν, παρακαλεῖται νὰ ἀναγνώσῃ μετὰ προσοχῆς τὴν κάτωθι σατανικήν, ἀνεκδίήγητον καὶ ἀνεκλάλητον σκευωρία, τῆς ὅποιας αὐτόπτης μάρτυς εἶναι δὲ ἐκ Κονίτσης ἀνώνυμος ἀνταποκριτής τῆς τότε ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου», δημοσιευθεῖ-

σαν εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 17 τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1893 φύλλον της καὶ ἔχουσαν οὗτω· ‘Ἐκ. Κονίτσης.

Φυλάκισις ἀθώου διδασκάλου.

Μετὰ λύπης φέρομεν εἰς γνῶσιν ὑμῶν ἐπεισόδιον τι, ὅπερ ἔλαβε χώραν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ μας, ἐξ οὗ θὰ ἴδητε τὰς ἐνέργειάς καὶ τὰ μέσα τὰ ὅποια καταβάλλουσιν οἱ Ρωμοῦνοι πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν καταχθονίων σκοπῶν των καὶ τὸν κίνδυνον, τὸν ὅποιον διατρέχει ἡ Ἐπαρχία ἡμῶν ἐκ τῶν ραδιουργιῶν καὶ συκοφαντιῶν αὐτῶν. Πρό τινος χρόνου τῇ Ρωμουνικὴ σπείρα μετήλθε πάντα τὰ μέσα, ἵνα προσηλυτίσῃ τὸν Ἀπ. Παπαχρῆστο, πρώην διδάσκαλον Κονίτσης καὶ νῦν Μολίστης, ἀλλ’ αἱ προτάσεις αὗται δὲν ἔτυχον οὐδεμιᾶς ἀκροάσεως ὑπὸ τοῦ εἰρημένου διδασκάλου, διότι οὗτος εἰς οὓς τὰς φλέβας ρέει αἷμα ‘Ἑλληνικὸν καὶ οὐχὶ Ρωμουνικόν, ἀπέρριψε μετὰ περιφρονήσεως τὰς προτάσεις ταύτας, καταδείξας τὸ ἄλογον τῆς αἰτήσεώς των, τὴν ματαιοπονίαν αὐτῶν καὶ τὰς ματαίας ἀποπείρας, τὰς ὅποιας καταβάλλουσιν, ἵνα προσηλυτίσωσι τοὺς κατοίκους τῆς Εύανδρου Ἡπείρου, ἃς τὰ τέκνα εἶναι ζυμωμένα, οὗτως εἰπεῖν, μὲ αἷμα ἡρωικὸν καὶ καθαρῶς ‘Ἑλληνικὸν καὶ δὴ τοὺς κατοίκους τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης, οἵτινες κατ’ ἔξοχὴν διακρίνονται διὰ τὰ ‘Ἑλληνικὰ φρονήματά των. Σημειωτέον δ’ δτι ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Κονίτσης αὐτοὶ οἱ Βλαχόφοι εἰναι οἱ διώκται τῶν Ρωμούνων. Εκτοτε δὲ οἱ Ρωμοῦνοι, μένεα πνέοντες κατὰ τοῦ διδασκάλου, διενοοῦντο νὰ εὔρωσι μέσον καταστροφῆς του, ἵνα οὗτος ἐκδικηθῶσιν αὐτὸν καὶ ἀπαλλαγῶσιν ἐνὸς ἐπιφόβου ἔχθροῦ, διότι οὗτος τῷ ὄντι, καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἀναζωπυροῖ τὰ καὶ αὐθόρμητα ‘Ἑλληνικὰ αἰσθήματα τῶν κατοίκων Κονίτσης. Πρὸς τοῦτο ἐτράπησαν — καὶ εἶναι φυσικὸν — εἰς τὰς ἀνάνδρους ἐνέργειάς καὶ συκοφαντίας καί, τῇ συνεργασίᾳ τῶν ἐν Ρουμανίᾳ δμοϊδεατῶν των, ἀπέστειλαν ἐκεῖθεν ἐφημερίδας ‘Ἑλληνικάς, φερούσας ὡς παραλήπτην τὸν ρηθέντα διδάσκαλον. Ταύτας αἱ Τουρκικαὶ Ἀρχαὶ κατέσχον καὶ παρευθύς, χωρὶς νὰ ἔξετάσωσιν, ὃν τῇ αἰτήσει τοῦ διδασκάλου ἐστάλησαν, ἀπέστειλαν τὸν Ἀστυνόμον Ἀλῆ - βεην ὑπὸ συνοδείαν ‘Αστυνομικῶν κλητήρων, οἵτινες συλλαβόντες τὸν διδάσκαλον, ἀπήγαγον αὐτὸν δέσμιον εἰς

‘Η προσφυγιά

Τοῦ κ. Β. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

‘Η Κάτω Κόνιτσα κατοικιέται στὸ μεγαλύτερο μέρος της ἀπὸ πρόσφυγες ἀπ’ τὴν ἀλαργινὴν Ἀνατολήν ἀπὸ “Ελληνες δηλαδὴ — καὶ μάλιστα τοὺς πιὸ καθαροὺς καὶ πιὸ γνήσιους” Ελληνες — ποὺ τὰ ἀπαίσια καὶ ὑστερόθουλα διπλωματικὰ τερτίπια τῶν Μεγάλων, ἀφοῦ χωρὶς κανένα νόμιμο ἥ λογικὸ δικαίωμα, τοὺς ξερρίζωσαν ἀπ’ τοὺς λατρευτοὺς τόπους τῶν πατέρων τους, τοὺς πέταξαν ὅξω ἀπ’ τὴ γῆ τους καὶ τοὺς διεσκόρπισαν στὶς 4 γωνιὲς τῆς μάννας Ἐλλάδας. Κι ἡταν τόσο μπόλικο τὸ προσφυγικὸ Μικρασιάτικο ψυχομέτρι ὥστε γέμισε ὅλη τὴν Ἐλλάδα ἀπ’ ἄκρη σ’ ἄκρη καὶ δὲ δρίσκεις σήμερα Ἐλληνικὴ πολιτεία μεγάλη καὶ μικρή, ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ ἀνάμεσα στοὺς κατοίκους τῆς καὶ πρόσφυγες! ‘Η Κάτω Κόνιτσα ἔχει πάνω ἀπὸ 1.000 ψυχές! Ναί! Χίλιες ψυχές Ελληνες Μικρασιάτες, ποὺ ἀφ’ ὄντας πάτησαν τὸ πόδι τους στὴ μικρὴ κι ἀπόμερη ἐτούτη Ἑλληνικὴ γωνιὰ ὅλα ἄλλαξαν. Ἡταν γιατὶ οἱ ἄνθρωποι ἐτούτοι εἴφεραν μαζί τους διαλυμένη μέσα στὸ αἷμα τους ἐκείνη τὴ μυστηριώδη καὶ παντο-

τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς καὶ ἐνθα κατακρατεῖται. “Αν καὶ ἡ ἔρευνα, ἡτις ἐγένετο εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ οὐδὲν ἐπιλήψιμον ἀνεκάλυψε καὶ αἱ γενόμεναι ἀνακρίσεις οὐδὲν ἔφερον εἰς φῶς, ὡς ἡτο ἐπόμενον, ἐν τούτοις ἀκόμη κρατεῖται εἰς τὰς φυλακὰς Κονίτσης. Διανοοῦνται δὲ νὰ τὸν ἀποστείλουν εἰς Ἰωάννινα, ἐνθα ἄδηλον, οἵα τύχη ἀναμένει τὸν ἀτυχῆ τοῦτον διδάσκαλον. Ελπίζομεν δῆμος ὅτι, αἱ Οθωμανικαὶ Ἀρχαὶ θὰ ἐννοήσωσι ταχέως τὰς ἐνεργείας καὶ ραδιουργίας τῶν Ρωμούνων καὶ θὰ ἀπαλλάξωσι τὸν ἀθῶν τοῦτον διδάσκαλον».

Ταῦτα γράφει ὁ ἐκ Κονίτσης ἀνώνυμος — διὰ τὸν φόβον τῶν Τούρκων — ἀνταποκριτὴς. Ἀπηνὴς καταδίωξις τοῦ μὴ προσχωρήσαντος εἰς τὴν Ρουμανικὴν ἀγέλην “Ελληνος διδασκάλου!

δύναμη πνευματικὴ ἀλκὴ τῆς Ἰωνίας, ποὺ εἴτε σταλαγμένη ἀπ’ τὸν καταγάλανον οὐρανὸν τῆς Ἰωνικῆς γῆς, τὸν οὐρανὸν ποὺ ζέσταινε μὲ τὴ δική του θαλπωρὴ τὴν πιὸ καθαρὴ φιλοσοφικὴ προδιάθεση, εἴτε ἀναβλυσμένη ἀπ’ τὴν ἀφρόπλαστη ἀπεραντοσύνη τοῦ Ἀρχιπελάου, τὴ θάλασσα ποὺ ἔσμπρωχνε ἀνέκαθεν τὸν ἄνθρωπο σὲ πνευματικὰ ἀνεδάσματα, ἀνάδειξε ἄντρες τρανούς, πνευματικὰ ἀναστήματα ποὺ στέκονται ὀρθόστητα καὶ σήμερα ἀκόμα, γιατὶ καμμιὰ δύναμη δὲ μπορεῖ νὰ γκρεμίσῃ ἐνα “Ομηρο, ἐνα Ἡρόδοτο, ἐνα Θαλῆ! Οἱ ντόπιοι τοὺς δέχτηκαν μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμὸ καὶ πλεόναζε ὁ θαυμασμὸς παρὰ ὁ οἶκτος τους γι’ αὐτούς.

‘Η ἐπιτροπὴ στεγάσεως τῶν προσφύγων τοὺς ἐγκατέστησε ὅλους στὴν Κάτω Κόνιτσα. Οἱ περισσότεροι πῆρον τὰ σπίτια τῶν Τούρκων, ποὺ ἀνταλλάχτηκαν, στὴ συνοικία τῶν Κυπαρισσιῶν, κοντά στὸ ποτάμι. Ἀπὸ δῶ ὁ κάμπος, ποὺ ἡταν ὅλες οἱ δουλειές τους, ἡταν πολὺ κοντά. Στὰ Κυπαρίσσια λοιπὸν μὲ πολλὴ δυσκολία θὰ βρῆς ντόπιο Κονιτσιώτη για-

Παρὰ τὰς ἐπισταμένας μου ἐρεύνας, οὐδὲν στοιχεῖον ἀνεῦρον, μαρτυροῦν τὴν τύχην τοῦ λαμπροῦ τούτου Ελληνος διδασκάλου. Εἴθε νὰ ἀφέθη ἐλεύθερος ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἵνα συνεχίσῃ τὸ Ἱερὸν ἔργον του, ἐνσταλάσσων καὶ ἐμφυτεύων εἰς τὰς ἀγνὰς ψυχὰς τῶν τότε ραγιαδο παίδων τὰ θεῖα ψυχοτρόφα καὶ ἡρωποὶά νάματα.

‘Αποκαλύπτομαι εὐλαβῶς πρὸ τῆς Ἱερᾶς σκιᾶς τοῦ ἡρωος τούτου ἐθνομάρτυρος συναδέλφου μου, τοῦ ὅποίου ἡ ἀγνὴ ἐθνικὴ ψυχὴ του ἐπροτίμησε νὰ ὑποστῆ ταπεινώσεις, φυλακίσεις, καὶ μαρτύρια καὶ μὴ παραδώσῃ τὰ “Ἄγια τοῖς κυσίν!

Συνεχίζεται

τὶ εἶναι ἡ καθ' αὐτοῦ συνοικία τῆς προσφυγιᾶς, ἔκτὸς ἀπὸ κάτι φαμίλιες Βλάχων, ὅπως τοὺς Σκουπραίους, Καραμπέρηδες, Σιέρηδες καὶ Γκατσιαστέους. Στὶς ἄλλες πάλι γειτονιὲς τῆς Κάτω Κόνιτσας σπανίζουν οἱ πρόσφυγες. Ἐτσι τὸ Δέντρο δὲν ἔχει καμμιὰ προσφυγικὴ οἰκογένεια, οὔτε ἡ ξακουστὴ ὅμορφη πολυτραγουδισμένη ἀρχοντογειτονιὰ τῆς Ἀλεξανθιᾶς, ἐνῶ στὰ Μαγαζιὰ ὑπάρχουν κάτι λίγες, προσφυγικὲς φαμίλιες, ὅπως οἱ Χατζημελέτηδες, Καβελήδηδες καὶ Ζαχαροπουλέοι. Ἡ Λάκκα πάλι, ἀπ' τὶς φτωχότερες συνοικίες τῆς Κάτω Κόνιτσας δὲν ἔχει καθόλου πρόσφυγες. Τέλος ἡ Ἀπάνω Κόνιτσα εἶναι τελείως ἀπαλλαγμένη ἀπ' τὸ προσφυγικὸ στοιχεῖο. Ἐδῶ πάνω φυσάει ἀριστοκρατικὸς ἀέρας, ποὺ εἶναι πολὺ ἀνθυγιεινὸς γιὰ τοὺς ἀδικημένους ἀπ' τὴν τύχη, ἐστω κι ἀν αὐτοὶ οἱ ἀδικημένοι εἶναι Μικρασιάτες, ἀνθρωποι δηλοδὴ Ἑλληνες ποὺ σέρνουν πίσω τους μιὰ ίστορία χιλιάδων χρόνων. Ωστόσο ὅμως οἱ Φαρασσιώτες Ἐζνεπίδηδες τὰ εἶχαν καταφέρει νὰ τρυπώσουν στὴν Ἀπάνω Κόνιτσα καὶ ἥταν ἡ μοναδικὴ προσφυγικὴ οἰκογένεια τῆς κοτσαμπασηδοκρατούμενης Ἀπάνω πολιτειούλας! Εἶχαν σπιτωθῆ ὄλοι τους γιὰ καλὰ στὰ μεγάλα τουοκικὰ ἀρχοντόσπιτα, πῶν ἀδειασαν οἱ Τούρκοι μὲ τὴν ἀνταλλαγὴ, καὶ εἶχαν χωραφωθῆ τὸ ἴδιο καλὰ μὲ τὰ περσότερα καὶ καλύτερα χτήματα τῶν ἀγάδων καὶ μπέηδων, στὶς πιὸ εὔφορες τοποθεσίες τοῦ κάμπου τοῦ Ἀώου, ὅπως στὴ Λεύκα, στὰ Πατώματα, στοὺς Γοντζέδες, στ' Ἀμπέλια, στὰ Μεϊντάνια καὶ στὸ Λιτοβούνι, κι ἀρχισαν σιγὰ - σιγὰ νὰ συνέρχωνται ἀπ' τὸ μεγάλο χτύπημα. Νὰ συνέρχωνται ἐννοῶ μονάχα ἔξωτερικὰ καὶ τελείως ἐπιφανειακά, ἐνῶ ὁ μέσα τους κόσμος ἥταν γραφτὸ νὰ μὴ συνέλθῃ πτοτέ. Στὴν καρδιὰ κάθε πρόσφυγα κάποιοι εἶχαν καρφώσει ἐνα δίκοπο μαχαίρι. ἔφυγαν καὶ δὲν νοιάστηκαν γιὰ τὴν πληγὴ ποὺ ἀκόυα τρέχει ἀμπουρισμένο ἔλληνικώτατο αἷμα!... Αὔτοὶ ὅμως χωρὶς νὰ τὸ βάλλουν κάτω, κοατῶντας μὲ τὴ δεξιά τους φούχτα τὴν πληγωμένη καρδιά, πῆραν τὸ δρόμο πρὸς τὰ

μπροστὰ καὶ τίποτε δὲ μπορεῖ νὰ τοὺς σταματήσῃ. Τοὺς πυρώνει τὰ στήθεια μιὰ ἀκατάλυτη κοχλαστὴ δύναμη, τὸ Ἰωνικὸ πεπρωμένο, τοὺς προσανατολίζει σὰν πολικὸς ἀστέρας ἐνα ὄραμα ποὺ φέγγει δυνατὰ μέσα σὲ κάθε προσφυγικὴ καρδιὰ — τὸ ὄραμα τῆς λατρεμένης γῆς τῆς Ἀνατολῆς — τοὺς ἐνθαρρύνει ἐνας ὀλόκληρος κόσμος ὀλότελα δικός τους, οἱ Ἰωνεῖς, οἱ Αἰολεῖς, οἱ Δωριεῖς καὶ τέλος τοὺς εὐλογάει ὅλη ἡ Ἑλλάδα, ἡ Ἑλλάδα σὰν Ἰδέα, ἡ Ἑλλάδα σ' ὅλο τὸ ἀνυπέρβλητο καὶ μυστηριῶδες μεγαλεῖο της!

Κι εἶχαν μαζευτῆ στὴ φιλόξενη μικρή μας πολιτεία Ἑλληνες πρόσφυγες ἀπὸ κάθε γωνιὰ τῆς ἔλληνικώτατης μικρασιατικῆς γῆς. Σμυρνιώτες, Ἀιβαλιώτες, Καππαδόκες, Κυδωνιάτες κι ἄλλοι πολλοὶ ἀπὸ πολλὲς ἔλληνικώτατες πόλεις καὶ περιοχὲς τῆς Ἰωνίας. Ἀπὸ τότε ποὺ ἐγκαταστάθηκαν στὴν Κάτω Κόνιτσα γίναν γνωστοὶ οἱ περσότεροι σὰν Ἀούτες, ἄλλοι, πολὺ λιγώτεροι αὐτοί, σὰν Φαρασσιώτες κι ὄλοι μαζὶ Ἀούτες καὶ Φαρασσιώτες σὰν προσφυγιά. Οἱ Φαρασσιώτες διακρίνονται ἀπ' τοὺς Ἀούτες εἶναι πιὸ πολιτισμένοι καὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ἐμπόριο, τὴ βιοτεχνία καὶ τὴ γεωργία κυρίως ὅμως οἱ Φαρασσιώτες εἶναι φημισμένοι παπλωματάδες. Καὶ σήμερα ἀκόμα στὰ γραφικὰ δρομάκια τῆς Κόνιτσας ἀκούγεται πότε - πότε ἡ φωνὴ «παπλωματᾶς». εἶναι ὁ φαρασσιώτης Χουρσενίδης, ποὺ μὲ τὰ σύνεργα τῆς τέχνης του στὸν ὅμο θυμίζει στὶς νοικοκυρὲς τὴν ἀνάγκη νὰ φτιάξουν τὰ παπλώματα καὶ τὰ μαξιλάρια τους. Οἱ μεγαλύτερες καὶ πιὸ καλοστεκούμενες οἰκογένειες Φαρασσιώτων εἶναι οἱ Καραμουρατέοι, οἱ Ἐζνεπίδηδες καὶ οἱ Ζαχαροπουλέοι, ἀπ' ὄλους τους ὅμως πιὸ προοδευμένοι καὶ ἀξιοσέβαστοι εἶναι οἱ Ἐζνεπίδηδες. Ἀπ' αὐτὴν τὴν φαρασσιώτικη οἰκογένεια προέρχεται κι ὁ πραγματικὸς ἄγιος καλόγερος τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Στομίου, ὁ γέροντας Παΐσιος, ὁ κατὰ κόσμον Ἀρσένιος Ἐζνεπίδης.

(Συγεχίζεται)

Νικόλαος Τσάκας

Τὴν 16ην Ἰανουαρίου, κατόπιν σοβαροῦ κρυολογήματος, ἀπέθανεν ὁ συμπατριώτης μας Νικόλαος Τσάκας.

Ο μεταστὰς ἥτο πασίγνωστος εἰς ὄλοκληρον τὴν Ἡπειρωτικὴν παροικίαν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὑπῆρξεν ἰδρυτὴς, Πρόεδρος καὶ Ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν Ἀθηνῶν «Ο Ἀώος».

Διεκρίνετο διὰ τὴν ἐντιμότητα, τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸ ἥπιον τοῦ χαρακτῆρος του.

Ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν "Ἡπειρον καὶ ἴδιαιτέρως διὰ τὴν πόλιν τῆς Κονίτσης. Πλεῖστα ὅσα ἐπέτυχε μὲ τὰς πρωτοβουλίας του διὰ τὸν ἔξωραϊσμὸν καὶ πλούτισμὸν ταύτης.

Ἐνεφανίζετο παντοῦ καὶ πάντοτε, ἐκπροσωπῶν τὴν Κόνιτσαν καὶ δὲν ἔπαιε νὰ παρακαλῇ, νὰ ζητᾷ, νὰ διαμαρτύρεται δι' ἀπαντὰ τὰ σοβαρὰ προβλήματα τῆς πόλεως μας.

Τὴν 17ην ἐγένετο ἡ κηδεία ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμοῦ. Μητροπολίτου Ἀργυροκάστρου κ. Παντελεήμονος.

Εἰς τὴν κηδείαν παρέστη τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν Ἀθηνῶν, σχεδὸν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς παροικίας τῶν ἐν Ἀθήναις Κονιτσιωτῶν καὶ πλῆθος Ἡπειρωτῶν καὶ φίλων.

Ἐπικηδείους ἔξεφώνησαν: Ἐκ μέρους τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας ὁ ἀξ. κ. Γ. Βαβαρέτος. Ἐκ μέρους τῆς Ἐπαρχίας οἱ κ.κ. Τράντας καὶ Χρήστου ἱατροί. Ἐκ μέρους τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο Ἀώος» ὁ κ. Θωμᾶς Ζώης.

Οἱ ὄμιληται ἐτόνισαν τὸ ἥθος, τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ὑπέρμετρον ἀγάπην τοῦ Νικολάου Τσάκα πρὸς τὴν γενέθλιαν γῆν.

Παραθέτομεν τὸν λόγον τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Συνδέσμου μας κ. Θωμᾶ Ζώη:

Σεβαστὲ καὶ ἀγαπητέ μας
Νικόλαε Τσάκα

"Ἡρεμα ἔκλεισες γιὰ πάντα τὰ μάτια σου, ὅπως ἦρεμα ἔζησες τὴν μακρόχρονη ζωὴ σου.

Τὰ πολυαγαπημένα σου κορίτσια, οἱ στοργικοὶ γαμβροί σου, τὰ χαιδεμένα σου ἐγγόνια, οἱ ἀγαπητοί σου φίλοι καὶ συμπατριώτες μὲ πονεμένη ψυχὴ σὲ ἀποχαιρετοῦν τούτη τὴ στιγμή.

Ο ἀποχαιρετισμός μας δὲν ἀποτελεῖ μιὰ τυπικὴ ἐκδήλωση σὲ σεβαστὸ φίλο καὶ ἀγαπητὸ συμπατριώτη.

Ἀποτελεῖ εἰλικρινὴ ἐκδήλωση ἀγάπης καὶ λύπης γιὰ τὴ στέρηση τὴν ἀσυμπλήρωτη τοῦ πολυαγαπημένου πατέρα καὶ σεβαστοῦ πενθεροῦ, τοῦ ἔξαιρετικοῦ συμπατριώτου καὶ φίλου, τοῦ ἀξίου ἀνδρὸς καὶ εὔεργέτου τῆς γενεθλίας μας γῆς.

Ὑπῆρξες πρότυπο πατριώτου τοῦ περασμένου αἰῶνος καὶ τόσον σπανίου γιὰ τὴν παροῦσα ἐποχή.

Ἐκλεινες σφιχτὰ στὴν καρδιά σου τὴ βαθειὰ πίστη πρὸς τὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανική μας Θρησκεία, τὴν μεγάλη σου Ἀγάπη πρὸς τὴν Ἑλλάδα μας καὶ τὴν ἀπέραντη στοργή σου πρὸς τὴν ἴδιαιτερη Πατρίδα μας Κόνιτσα. Ἔζησες πάντα μὲ ἀγάπη καὶ λαχτάρα γιὰ κάθε τίμιο κοινωφελὲς, φιλανθρωπικὸ καὶ πνευματικὸ ἔργο.

Ξεκίνησες πτωχὸ παιδὶ ἀπὸ τὴν φτωχὴν Πατρίδα μας καὶ μὲ τὸν τίμιο κόπο σου ἀναδείχθηκες σεβαστός, εὐκατάστατος, ἐντιμος, ἀξιοπρεπής καὶ φιλοπρόδος πολίτης τῶν Ἀθηνῶν.

Οὕτε γιὰ μιὰ στιγμὴ δὲν ξέχασες τὴν λατρευτή σου Κόνιτσα καὶ μὲ κάθε τρόπο φρόντισες γι' αὐτή.

Ως ἰδρυτικὸ μέλος, ως Πρόεδρος καὶ Ἐπίτιμος Πρόεδρος μέχρι τῆς τελευταίας σου στιγμῆς τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν, μὲ ἄρθρα, μὲ ἐράνους, μὲ παραστά-

Ἔνδεικνυτάριβδος

Τοῦ μονίμου
ἀνταποκρι-
τοῦ μας

Τὴν 26.12.67 φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων ἐπεσκέφθησαν τὰ ἀκριτικὰ φυλάκια Μπουραζανίου — Μολυβδοσκεπάστου καὶ διένειμον διάφορα δῶρα πρὸς τοὺς ἀκρίτας μας.

—Ο ἔκ Μολίστης κ. Βασίλειος Λέτσιος, διαμένων εἰς Θεσσαλονίκην, ἀπέστειλεν ὡς δωρεὰν πρὸς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Κάτω Κονίτσης, δραχμὰς διακοσίας.

—Τὴν 26.12.67 ὁ Δῆμαρχός μας κ. Θ. Καρατζῆμος μετὰ μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου μετέβησαν εἰς τὰ ἀκριτικὰ φυλάκια Χιονιάδων καὶ Πληκατίου, τὰ ὅποια τυγχάνουν σύοθετημένα ὑπὸ τοῦ Δήμου Κονίτσης καὶ διένειμον διάφορα Χριστουγεννιάτικα - Πρωτοχρονιάτικα δῶρα πρὸς τοὺς ὄπλιτας φρουρούς αὐτῶν, καθὼς καὶ ἄλλα εῖδη πρὸς χρῆσιν τῶν φυλακίων· τάβλια, ἡλεκτρικὰ σίδηρα κλπ.

—Εἰς τὴν Λέσχην Φρουρᾶς Ἀξ)κῶν Κονί-

σεις στοὺς ἀρμοδίους, ἐπέτυχες νὰ ἔξωραΐσης τὴν πόλι μας, νὰ πλουτίσης τὰ σχολεῖα της μὲ ἐποπτικὰ μέσα, νὰ συμβάλῃς στὴν ὕδρευσί της, νὰ ιδρύσης τὴν Μεγάλη Βιβλιοθήκη της, ποὺ ἀποτελεῖ σήμερα τὸ καύχημά της, κι ἀκόμα τὸ καλοκαίρι πῆγες καὶ ἐλάμπρυνες τὸν νεοανεγερθέντα ναὸ τῆς Κάτω Κονίτσης μὲ ἱερὰ σκεύη, χάρις στὴν θαυμαστὴ πρωτοβουλία σου. Μερίμνησες γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ τὴν λειτουργία τῆς Ταπητουργικῆς Σχολῆς Κονίτσης καὶ γενικὰ φρόντισες γιὰ κάθε πρόβλημα τῆς πόλεως καὶ Ἐπαρχίας μας.

Νικόλαε Τσάκα,

“Αν σκοπὸς τῶν ἀνθρώπων εἶναι, πεθαίνοντας, ν’ ἀφήσουν ἐνα ἀξιοπρεπὲς καὶ τίμιο ὄνομα, μπορεῖς νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι ἐπέτυχες τὸν σκοπὸ τῆς ζωῆς. Κληρονόμησες στοὺς ἀπογόνους σου ἐνα ἄξιο ὄνομα. Μὲ ὑπερηφάνεια θὰ μποροῦν νὰ λένε τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν σου πῶς εἶχαν παπποῦ τὸν Νικόλαο Τσάκα ἀπὸ τὴν Κόνιτσα τῆς Ἡπείρου.

“Ας εἶναι ἐλαφρὸ τὸ χῶμα ποὺ θὰ σὲ σκεπάσῃ, σεβαστέ μας καὶ ἀγαπημένε μας.

Αἰωνία ἄς εἶναι ἡ μνήμη σου.

τοσης ἐδόθη τὴν ἐσπέραν τῆς 31.12.67 πρωτοχρονιάτικη χοροεσπερὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, εἰς τὴν ὅποιαν παρευρέθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πολλοὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι.

—Ἐπίσης εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Θεοφάνη Λώλου ἐδόθη τὴν ἴδιαν ἐσπέραν ἐτέρα χοροεσπερὶς διοργανωθεῖσα ὑπὸ τῶν νέων τῆς ἄνω Κονίτσης.

—Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς μετέβη εἰς Δελβινάκιον, τὴν δὲ πρώτην τοῦ ἔτους ἐτέλεσεν ἐνταῦθα Ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν, καθὼς καὶ τὴν ἐπὶ τῷ νέῳ ἐνιαυτῷ ἐπίσημον Δοξολογίαν εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλῆθος Κονίτσιων.

—Τὴν 2.1.68 καὶ περὶ ὥραν δην μ.μ. ἐδόθη εἰς τὸ ἐνταῦθα Νοσοκομεῖον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἡ καθιερωμένη πρωτοχρονιάτικη ἑορτὴ εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ὁ κ. Στρατιωτικὸς Διοικητής, οἱ κ.κ. Ἐπαρχος, Δῆμαρχος καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Νοσοκομείου εἶχε στολίσει καὶ εύπρεπίσει καταλλήλως τὸν χώρον ὃπου ἐδόθη ἡ ἑορτή, καὶ ἴδιως τὸν θαυμασμὸν ὃλων ἐπέσυρε μία καλλιτεχνικῶς κατασκευασμένη καὶ φωτιζόμενη φάτνη μὲ τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο.

“Υπὸ νεανίδων καὶ κορασίδων τοῦ κατηχητικοῦ Σχολείου ἐψάλησαν ἑορταστικοὶ καὶ θρησκευτικοὶ ὕμνοι, ἐπηκολούθησαν ἀπαγγελίαι, καὶ κατόπιν ἐπλαισίωσαν τὴν φάτνην καὶ τὸ δέντρον ἐπτὰ χαριτωμένα κοριτσάκια, πραγματικὰ ἀγγελούδια, μὲ στολές ἀγγέλων καὶ μὲ τὶς λαμπάδες στὰ κρινένια δαχτυλάκια των. Οἱ ἀδελφοῦλες Θεοδώρα καὶ Ἐλενίτσα Χουσιαφέ, ἡ Βασιλικούλα Ζαφειροπούλου, ἡ Χαρίκλεια Γαππᾶ, ἡ Ελενίτσα Γουσγούνη, ἡ Φρειδερίκη Παπαθεμιστοκλέους καὶ ἡ Χαρικλείτσα Πηγαδᾶ.

“Ο διευθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου ίατρὸς κ. Κατσίλας προσεφώνησε τοὺς παρισταμένους, εὐχαριστήσας αὐτοὺς διὰ τὴν προσέλευσίν των καὶ ἀναπτύξας τὸν σκοπὸν τῆς ἑορτῆς, ψυχαγωγικὸν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν νοσηλεούμενων, καὶ τονωτικὸν τοῦ θρηκευτικοῦ αἰσθήματός των. Ἀκολούθως ὡμίλησε δι’ ὀλίγων καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ὁ ὅποιος ἔκοψε καὶ τὴν καθιερωμένην βασιλόπιτταν. ‘Ο κ. Κατσίλας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τὴν ἐτεμάχισαν καὶ διένειμον πρὸς τοὺς προσκεκλημένους, καὶ τὸ ἐντὸς αὐτῆς τυχηρὸν νόμισμα ἔλαχεν εἰς τὸν δίδανταν Ἀλεξάνδραν Κατσίλα κόρην τοῦ κ. διευθυντοῦ.

‘Ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλα θρησκευτικὰ ἀσματα, τροπάρια καὶ ἀπαγγελίαι καὶ ἡ ἑορτὴ ἐτερματίσθη μὲ τὴν ἐμφάνισιν δύο γραφικῶν Αγιο - Βασίληδων, τῶν μαθητῶν Θανασάκη Ζαφειροπούλου καὶ Βασιλάκη Παγκέ.

—Τὴν 3.1.68 ἀγροτονεάνιδες τῶν Κοινοτήτων Ζίτσης, Πεδινῆς καὶ Ἀνατολῆς, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν τμηματάρχην Γεωργίας Ἰωαννίνων, ἐπεσκέφθησαν τὸ ἐνταῦθα στρατόπεδον τοῦ

τάγματος καὶ διένειμον διάφορα πρωτοχρονιάτικα δώρα πρὸς τοὺς ἀκτίτας φρουροὺς τῶν συνόρων μας. Ἐτυχον δὲ θερμῆς ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ κ. Διοικητοῦ καὶ τῶν κ.κ. ἀξιωματικῶν καὶ ὄπλιτῶν, καὶ μετὰ τὴν διανομὴν τῶν δώρων ἐπαρουσίασαν καὶ ψυχαγωγικὸν πρόγραμμα μὲ τραγούδια, ἀπαγγελίας καὶ ἔθνικοὺς χορούς, εἰς τοὺς ὄποίους ἔλαθον μέρος καὶ οἱ στρατιῶται μας.

—'Υπὸ τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν διετέθησαν ως ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις διὰ τὸν Δῆμον οΚνίτσης δραχμαὶ 150.000· καὶ διὰ τὰς Κοινότητας 'Αγ. Βαρβάρας, 'Αετόπετρας, 'Αηδονοχωρίου, 'Αρμάτων, Γαναδιοῦ Γοργοποτάμου, Δροσοπηγῆς, 'Εξοχῆς, 'Ηλιόρραχης, Καλλιθέας, Καβασίλων, Καστανέας, Κλειδωνιάς, Λαγκάδας, Λυκόρραχης, Μαζίου, Μελισσόπετρας, Μολίστης, Μοναστηρίου, Νικάνορος, 'Οξυάς, Παλαιοσελίου, Πάδων, Πηγῆς, Πύργου, Πυρσόγιαννης, Πληκατίου, Πλαγιᾶς καὶ Χιονιάδων τὸ ποσὸν τῶν 10.000 δι' ἐκάστην ἐξ αὐτῶν.

—'Επιτυχῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας (ό μόνος ἐκ τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιοχῆς Κονίτσης) ὁ δημοδιάσκαλος Καστανέας καὶ Πρόεδρος τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου Κονίτσης κ. Ἀνδρέας Ἀναγνωστόπουλος, ἀνεχώρησε δι' Ἀθήνας πρὸς διετὴ μετεκπαίδευσιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

—Τὴν είκοστὴν ἐπέτειον τῆς θρυλικῆς ἐποπτοῖας τοῦ ὀκταημέρου τῶν Χριστουγέννων 1947 — Πρωτοχρονίας 1948, τῆς ἀλησμονῆτου ἐκείνης μάχης καὶ νίκης κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, τὴν ἔόρτασε ἐφέτος ἡ Κόνιτσα μὲ πρωτοφανῆ ἐνθουσιασμὸν καὶ πατριωτικὴν ἔξαρσιν.

'Απὸ τὴν παραμονὴν, τῆς 7ης Ιανουαρίου ἀπασα ἡ πόλις ἐσημαιοστολίσθη.

Τὴν πρωίαν τῆς 7.1.68 ἡ Μουσικὴ τῆς 8ης Μεραρχίας ἐπαιάνισεν ἑορταστικὰ ἐμβατήρια καὶ οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐσήμανον χαρμοσύνως. Ἔγένετο δὲ καὶ ἐπίσημος ἐπάρσις τῆς σημαίας εἰς τὴν Λέσχην Ἀξιωματικῶν.

Περὶ ὥραν 9.30' π.μ. ἀπασαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως ὅμοι μὲ τοὺς προαφιχθέντας διοικητὴν Στρατιᾶς ἀντιστράτηγον κ. Ντενίσην, γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Χωροφυλακῆς ὑποστράτηγον κ. Κατσούλην, τοὺς Μητροπολίτας Ἡπείρου καὶ πλῆθος κόσμου ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων, συνεκεντρώθησαν πρὸ τοῦ Δημαρχείου, ὃπου καὶ ὑπεδέχθησαν τὸν καταφθάσαντα μετ' ὄλιγον Ἀντιπρόεδρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ 'Υπουργὸν 'Εσωτερικῶν κ. Στυλ. Παττακόν, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Γ.Ε.ΕΘ.Α. — Γ.Ε.Σ. ἀντιστρατῆγου κ. Ὁδυσ. Ἀγγελῆ, τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Ναυτικοῦ ἀντιναυάρχου κ. Περβαϊνᾶ, τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Ἀεροπορίας ἀντιπτεράρχου κ. Κωστάκου, καὶ ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς 8ης Μεραρχίας, τοῦ Νομάρχου καὶ Δημάρχου Ιωαννίνων, τῶν Νομαρχῶν τῆς Ἡπείρου καὶ πολλῶν ἄλλων ἐπισήμων μεταξὺ τῶν ὄποίων καὶ ὁ συμπατριώτης ὑποναύαρχος κ. Γύρρος Παπαδιαμάντης.

Ἡ Στρατιωτικὴ Μουσικὴ ἀπέδιδε τὰς κεκανονισμένας τιμάς.

Μόλις δὲ ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος κατῆλθεν τοῦ αὐτοκινήτου του, τὰ πλήθη ἐξέσπασαν εἰς ζητωκραυγὰς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ νεάνιδες μὲ ἔθνικὰς ἐνδυμασίας τὸν ἔραινον μὲ ἄνθη. Ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὸ πρὸς τιμὴν του παραταχθὲν στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα, ἔχαιρέτησεν διὰ χειραψίας τοὺς ἀναμένοντας αὐτὸν ἐπισήμους.

Ἐκ μέρους τῆς πόλεως τὸν ὑπεδέχθησαν ἐπισήμως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς μετὰ τοῦ Ἐπάρχου κ. Ἀ. Ρεμπάπη, τοῦ κ. Στρατ. Διοικητοῦ, ἀντισυντακτής κ. Β. Τζαϊδα καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Θ. Καρατζήμου, ὅστις καὶ τὸν προσεφώνησε διὰ καταλλήλου καὶ πλήρους ἔθνικοῦ παλμοῦ καὶ πατριωτικῆς ἐξάρσεως λόγου, καὶ ἡ μαθήτρια τοῦ Γυμνασίου Κονίτσης Ἀθηνᾶ Τζώρτζη τοῦ προσέφερεν ὡραίαν ἀνθοδέσμην.

Ὁ κ. Παττακὸς ἀνταπαντῶν ηύχαριστησε διὰ τὴν ἐπιφυλαχθεῖσαν εἰς αὐτὸν ὑποδοχήν, καὶ ἀκολούθως κατηυθύνθη εἰς τὴν Λέσχην Ἀξιωματικῶν ὃπου τὸν ἐδεξιώθησαν οἱ ἐπίσημοι. Κατόπιν ἀνῆλθεν μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου ὃπου εἰσῆλθε παιανιζούσης τῆς στρατιωτικῆς Μουσικῆς καὶ ἐπευφημούμενος ὑπὸ τοῦ κατακλύσαντος τὰ ἐντὸς καὶ ἔκτὸς τοῦ Ναοῦ πλήθους.

Ἡ ἐπίσημος Δοξολογία ἐψάλη χοροστατούντων πέντε Μητροπολιτῶν, ἦτοι τῶν Σεβασμιωτάτων κ.κ. Σεραφεὶμ Ιωαννίνων, Τίτου Παραμυθίας, Πολυκάρπου Κερκύρας, Ἰγνατίου Ἀρτης καὶ Σεβαστιανοῦ Δρυϊνουπόλεως, Πιωγωνιανῆς καὶ οΚνίτσης. Τὸν δὲ πανηγυρικὸν τῆς ήμέρας ἐξεφώνησεν ὁ Πρόεδρος τῆς Ε.Η.Μ. κ. Κων.)νος Φρόντζος.

Κατόπιν ἐπηκολούθησεν ἐπιμνημόσυνος δέησις εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ νεκροταφείου Ἀνω Κονίτσης ἥρων πεσόντων, ὃπου καὶ κατετέθη στέφανος ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐγένετο προσκλητήριον τῶν νεκρῶν πολεμιστῶν τῆς Μάχης τῆς Κονίτσης, ἐκρατήθη ἐνὸς λεπτοῦ σιγὴ εἰς μνήμην αὐτῶν, καὶ ἀνεκρούσθη ὁ Ἐθνικὸς Ὅμνος ὑπὸ τῆς Στρατιωτικῆς Μουσικῆς ἐνῷ ἀπὸ τὰ πέριξ τῆς πόλεως ὑψώματα ριπαὶ αὐτομάτων καὶ πολυβόλων καὶ ἐκρήξεις δλμων καὶ καπνογόνων μᾶς μετέφερον νοερῶς εἰς τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην ἐποχὴν καὶ μᾶς ὑπενθύμιζον τὰς τραγικὰς ἐκείνας, ἀλλὰ καὶ ἐνδόξους καὶ ἡρωϊκὰς ἡμέρας καὶ στιγμὰς τὰς ὄποιας ἐζήσαμεν.

Κατόπιν ὁ κ. Παττακὸς κατῆλθεν εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον ὃπου ἐδόθη πρὸς τιμὴν του δεξίωσις καὶ ἀκολούθως ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῆς Α.Τ.Ε. ὡμίλησεν πρὸς τὰ συγκεντρωθέντα πλήθη, μεταφέρων τὸν χαιρετισμὸν τῆς Κυβερνήσεως, μήνυμα ἀγάπης καὶ ὁμονοίας, καὶ διαβεβαίων ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ πράξῃ πᾶν τὸ δυνατὸν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ εύημερίαν τῶν ἀκριτῶν πληθυσμῶν.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ λόγου του ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος διεκόπτετο συνεχῶς ἀπὸ τὰς

ζητωκραύγας καὶ τὰς ἐπευφημίας τοῦ πλήθους.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Παττακοῦ, ὁ Χορευτικὸς "Ομίλος τῆς Ε.Η.Μ. ἔχορευσεν ἑθνικοὺς χορούς. Κατόπιν ὁ κ. Παττακὸς ἀνεχώρησε συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἡγητόρων τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας. Οἱ δὲ ἐναπομείναντες ἐπίσημοι παρηκολούθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κινηματογράφου τοῦ κ. Πηγαδᾶ θεατρικὴν παράστασιν ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ μαχηταὶ τῆς Κονίτσης», διθεῖσαν μὲν ἑξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ὑπὸ τοῦ ἐρασιτεχνικοῦ θιάσου τῆς Ε.Η.Μ., καθὼς καὶ ἑθνικοὺς χορούς ὑπὸ τοῦ χορευτικοῦ τῆς συγκροτήματος ἀποτελουμένου ἀπὸ εὔσταλεῖς νέους φουστανελλοφόρους καὶ ώραίας νεάνιδας μὲν ἑθνικὰς ἐνδυμασίας, ἐντὸς τῆς αἰθούσης καὶ ἀκολούθως ἐπὶ τῆς Κεντρικῆς Πλατείας.

Κατόπιν καὶ περὶ ὥραν 1.30 μ.μ. παρετέθη εἰς τοὺς ἐπισήμους γεῦμα ὑπὸ τοῦ Δήμου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἐθνικοῦ Όρφανοτροφείου Ἀρρένων, καὶ κατόπιν περὶ ὥραν 3.30 μ.μ. ἄπαντες ἀνεχώρησαν.

Ἡ ὑποστολὴ τῆς σημαίας ἐγένετο δι' ἐπισήμου παρατάξεως περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ τὴν ἐσπέραν ἐπηκολούθησε λαμπαδηφορία ὄργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ, καὶ καῦσις πυροτεχνημάτων.

Τὸν ἔορτασμὸν τῆς Μάχης Κονίτσης παρηκολούθησαν καὶ πολλοὶ "Ελληνες καὶ ξένοι δημασιογράφοι.

—Πρὸ τῶν ἔορτῶν ἤρχισε κανονικῶς ἡ λειτουργία τοῦ νεοϊδρυθέντος εἰς Παλαιοσέλιον Ταχυδρομικοῦ ρΓαφείου Γ' Τάξεως ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἰωάννου Μίσιου.

—Απὸ τῆς 11ης μέχρι 13ης Ἰανουαρίου ἀφθονοὶ χιόνες ἐκάλυψαν τὴν Ἐπαρχίαν μας καὶ αἱ συγκοινωνίαι διεκόπησαν ἐπὶ ἐβδομάδα καὶ πλέον. Ἀκόμη δὲ καὶ ἡ μετὰ τῶν Ἰωαννίνων ἐπικοινωνία διεκόπη σχεδὸν ἐπὶ πενθήμερον. Τὰ δὲ χωρία τῆς Λάκκας Ἀώου παρέμειναν καὶ ἀνευ τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας — λόγω ἀποκοπῆς τῶν καλωδίων συνεπείᾳ τῆς κακοκαιρίας — ἐπὶ ὅκταήμερον. Τὸ δὲ ψῦχος ἥτο δριμύ, καὶ τὸ θερμόμετρον τοῦ κ. Τζάλλα κατῆλθεν εἰς τοὺς 15 βαθμοὺς κάτω τοῦ μηδενός.

—Τὴν 15.1.68 εἰς τὸ χωρίον Ἀετόπετρα ἀπεβίωσε συνεπείᾳ ἐσωτερικῆς αἵμορραγίας, μετὰ τὸν τοκετὸν ἄρρενος βρέφους, ἡ Σοφία σύζυγος Νικολάου Μήτση, ἐτῶν 33.

—Τὴν 17.1.68 ἐτελέσθη εἰς τὸ ἐνταῦθα παρεκκλήσιον τοῦ Ἀγίου Νεομάρτυρος εΓωργίου (παρὰ τὴν οἰκίαν Παπαδημούλη) ἡ θεία Λειτουργία μετ' ἀρτοκλασίας, δῆπου καὶ προσῆλθον πολλοὶ προσκυνηταί.

—Ομοίως τὴν 17.1.68 ἐγένετο εἰς Γυρσόγιαννην ἡ ἔτησία ἔορτὴ τοῦ Συλλόγου τῆς Κοινότητος τῶν, μὲ κοινὴν συνεστίασιν καὶ ὀλονύκτιον γλέντι μὲ λαϊκὰ ὄργανα. Παρευρέθησαν εἰς αὐτὴν οἱ κ.κ. διοικηταὶ τῶν ΤΕΑ καὶ "Υποδιοικήσεως Χωρ)κῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος μετὰ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ὁ μηχανικὸς τῆς Ἐταιρίας Κύκλος κ. Βαγιά-

της μετ' ἄλλων ὑπαλλήλων αὐτῆς καὶ ἄπαντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου.

—Κατόπιν ὑπομνήματος, ἐπιδοθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Δημάρχου πρὸς τὸν ἐπισκεφθέντα τὴν Κόνιτσαν ἑξοχώτατον Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὅπουργὸν Ἐσωτερικῶν κ. Στυλιανὸν Παττακόν, εἰς τὸ δῆποιον ἀνεπτύσσοντο αἱ ἀνάγκαι τῆς πόλεως, ἔλαβεν ὁ κ. Δήμαρχος ἀπάντησιν διὰ τῆς ὁποίας ὁ κ. Παττακὸς τοῦ γνωρίζει ὅτι προέβη εἰς τὰς σχετικὰς ἐνεργείας. α) Πρὸς τὸν κ. Νομάρχην ὅπως χορηγήσῃ πίστωσιν διὰ τὴν κατασκευὴν ἔργων βελτιώσεως τοῦ ὑδραγωγείου (ποσίμου ὕδατος) Κονίτσης, καθὼς καὶ ἀποχετευτικῶν ἔργων. β) Πρὸς τὸν δραγανισμὸν Σχολικῶν κτιρίων ὅπως ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἐτοιμάσῃ τὴν μελέτην ἀνεγέρσεως τοῦ Γυμνασιακοῦ κτιρίου. γ) Πρὸς τὸ Ὅπουργεῖον Δημοσίων ἔργων ὅπως χορηγήσῃ 150.000 δραχμὰς πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἑξωραϊσμοῦ τῆς Κεντρικῆς Πλατείας. δ) Καὶ πρὸς τὸ Ὅπουργεῖον ἔργασίας ὅπως ἐκ τοῦ Ο.Α.Α.Α. χορηγήσῃ πίστωσιν ἐκ δραχμῶν 150.000 διὰ τὴν διαπλάτυνσιν καὶ λιθόστρωσιν δημοτικῶν ὁδῶν.

Ἐπίσης ὁ κ. Δήμαρχος μᾶς ἀνεκοίνωσεν ὅτι ὁ κ. Παττακὸς ἔδειξεν ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὸ κτίριον τοῦ Δημαρχείου Κονίτσης, καὶ τοῦ συνέστησεν ὅπως τὸ ταχύτερον συνταχθῇ μελέτη ἀνεγέρσεως νέου τοιούτου, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὰς σχετικὰς πιστώσεις.

—Τὴν 22.1.68 ὁ Όργανισμὸς Σχολικῶν Κτιρίων ἐγνώρισε δι' ἔγγραφου του πρὸς τὸν Δῆμον Κονίτσης ὅτι ἐκπονεῖται ἡ μελέτη ἀνεγέρσεως Γυμνασιακοῦ τκιρίου, ὅτι ἐγένετο ἐ-

1)	Δ. Παγώνης	Δυχ.	500
1)	Β. Ρόζος	"	500
3)	Γουσγούνης Ἰωάν.	"	500
4)	Άδαμαντίδου Μερ.	"	500
5)	Τράντας Νικόλ.	"	1000
6)	Τσάκας Νικόλ.	"	500
7)	Λαμπρίδης Ἀλέξ.	"	500
8)	Βιρτσώνη Μελ.	"	500
9)	Μπάκας Μιχ.	"	500

Τὰ ὡς ἄνω ποσὰ κατεβλήθησαν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Περιοδικοῦ.

νέργεια αὐξήσεως τῆς ἐκ 3.500.000 προβλεφθείσης ἀρχικῶς πιστώσεως (δαπάνης) καὶ ἐπὶ πλέον ἀπέστειλε καὶ ὡς πρῶτον κονδύλιον πρὸς τὸ Γυμνασιακὸν Ταμείον Κονίτσης τὸ ποσὸν τῶν 500.000 δρχ. διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπόν.

Τὸ δὲ Ὅπουργεῖον Δημοσίων ἔργων εἰδοποίησεν ὡσαύτως ὅτι προέβη ἡδη εἰς τὰς σχετικὰς ἐνεργείας διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἑξ 150.000 δραχμῶν πίστωσιν πρὸς ἑξωραϊσμὸν τῆς Κεντρικῆς Πλατείας.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Δημάρχου μας πρὸς τὸν κ. Παππακὸν τὸ ἀκόλουθον εὐχαριστήριον τηλεγράφημα:

Ἐξοχώτατον

Ἄντιπροεδρον Κυβερνήσεως
καὶ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν
Κον Στυλιανὸν Παππακὸν

Ἀθῆνας

Λαὸς ἀκριτικῆς πόλεως Κονίτσης, Δημοτι-
χότητος στοδυγικὸν καὶ ἄμεσον ἐνδιαφέρον ἐ-
κὸν Συμβούλιον καὶ ἔγω προσωπικῶς, λίαν εὐ-
γνώμονες δι' ἐπιδειχθὲν ὑπὸ Ὑμετέρας Ἐξο-
πιλύσεως ζωτικῶν διὰ πόλιν μας ζητημάτων
καὶ ίδια χρονίσαντος τοιούτου περατώσεως με-
λέτης νέου Γυμνασίου, εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς
θερμῶς διαδηλοῦντες πίστιν καὶ ἀφοσίωσίν
μας Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν.

Δήμαρχος Κονίτσης
Θωμᾶς Καρατζῆμος

— Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1967 ἡ κίνησις
τοῦ Ληξιαρχείου Κονίτσης ἔχει ὡς ἔξῆς: Γεν-
νῆσεις 42, γάμοι 12 καὶ θάνατοι 20.

— Ἀπὸ τὴν 24.12.67 μέχρι τὴν 21.1.1968
ἡ ποδοσφαιρικὴ μας ὥμας «ΠΙΝΔΟΣ» ἐπρα-
γματοποίησεν τοὺς ἔξῆς ἀγῶνας:

24.12.67 ΠΙΝΔΟΣ — ΠΡΕΒΕΖΑ (εἰς
Γρέβεζαν), τέρματα 4—2 ὑπὲρ Πρεβέζης.

31.12.67 ΠΙΝΔΟΣ — ΠΑΝΔΕΥΚΑΔΙΟΣ
(εἰς Λευκάδαν) τέρματα 1—1.

3.1.1968 ΠΙΝΔΟΣ — ΜΠΙΖΑΝΙ (εἰς Ι-
ωάννινα) ἀποτέλεσμα 3—2 ὑπὲρ Μπιζανίου.

21.1.68 ΠΙΝΔΟΣ — ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ (εἰς
Ἄρταν) τέρματα 3—0 ὑπὲρ Αναγεννήσεως.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Αφίχθησαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Κοσμᾶς Βα-
δάσης, Φώτιος Ντάφλης, Κωνσταντίνος Παπα-
δημούλης, Διονύσιος Ράπος διὰ Βούρμπιανην,
Διονύσιος Βαρδάκης, ἐπιπλοποιός, διδάσκαλος
Ὀρφανοτροφείου Κωνίτσης καὶ Νίκος Φλώρος
κ.ἄ. Αφίχθησαν ὅμοιώς ἐκ Θεσσαλονίκης ὁ κ.
Βασ. Τσαρούχης φοιτ. Ἀγγλικῆς φιλολογίας
καὶ ἐκ Κογκό διὰ Πύργον ὁ κ. Ιωάννης Ε.
Κοσκινᾶς.

Ανεχώρησαν διὰ Θεσσαλονίκην ὁ κ. Β.
Κουκέσης φοιτητὴς ὁδοντιατρικῆς, καὶ οἱ δη-
μοδιδάσκαλοι κ.κ. Γ. Ρούβαλης διὰ Βόλον
καὶ Θ. Τσιαλιαμάνης διὰ Κουστέσαν Εύρυ-
τανίας, ὅμοιώς ἀνεχώρησε δι' Ἀθῆνας ὁ κ. Α-
πόστολος Κ. Βαδάσης.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο κ. Γεώργιος Κατσίμπαρης ὑπάλληλος
τοῦ Ἑλλην. Προξενείου Κωνίτσης πόλεως ἐγένετο
εὐτυχῆς πατὴρ ρ ἄρρενος τέκνου. Εἰς Κόνιτσαν
ἐπίσης δικαῖος Γεώργ. Αηδονόπουλος ἐγένετο πα-
τὴρ ἄρρενος τέκνου καὶ δικαῖος Δημήτριος Χα-
τζηευφραίμιδης διδύμων ἄρρενος καὶ θήλεως.

ΓΑΜΟΙ — ΜΝΗΣΤΕΙΑΙ

Τὴν 26.12.67 ἐτελέσθησανοὶ ἔξῆς γάμοι
εἰς Ιωάννινα τοῦ κ. Αθανασίου Κορτίνου δη-
μοδιδάσκαλου ἐκ Παλαιοσελίου μετὰ τῆς δί-
δος Αθανασίας Ζώη ἐκ Κονίτσης, εἰς Καστα-

νέαν τοῦ κ. Δημητρίου Παπαχρήστου μετὰ τῆς
δίδος Ἐλλην. Γ. Μιρτσέκη, εἰς Δροσοπηγὴν
τοῦ κ. Λαζάρου Καρρᾶ μετὰ τῆς δίδος Δημη-
τρούλας Παπαγεωργίου, καὶ εἰς Ἀγίαν Πα-
ρασκευὴν τοῦ κ. Βασιλείου Παπανικολάου με-
τὰ τῆς δίδος Βαγγελίτσας Ζήκα καὶ τοῦ κ.
Δημ. Καναθού μετὰ τῆς δίδος Ἀνθούλας Τσι-
άτσιου.

— Τὴν 28.12.67 ἐτελέσθησαν εἰς Κέρκυραν
οἱ γάμοι τοῦ κ. Ἀποστολάκη Παπαθεμιστοκλέ-
ους μετὰ τῆς δίδος Ἀγγελικῆς Γαπαφλωρά-
του, τὴν 31.12.67 εἰς Πύργον τοῦ κ. Βασιλεί-
ου Τζαχάνη (ἄρτι ἀφιχθέντος ἐκ Κογκό) μετὰ
τῆς δίδος Χρηστίνας Καρακώστα, τὴν 1.1.68
εἰς Δροσοπηγὴν (Κάντσικον) τοῦ κ. Κωνίτσης
Μακρῆ μετὰ τῆς δίδος Δημητρούλας Καπλά-
νη· καὶ τὴν 7.1.1968 ἐτελέσθησαν εἰς Κόνι-
τσαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Δημητρίου Β. Ζδράβου
μετὰ τῆς δίδος Εύανθίας Θεοχάρη.

Ο κ. Χρήστος Μίχος, εἰσπράκτωρ τῆς ΔΕΗ
Κονίτσης, καὶ ἡ δίδος Νιόβη Ἀσλανίδου ἐξ Ι-
ωαννίνων, ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν
γάμου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Εἰς Κόνιτσαν ἀπεβίωσε τὴν 23.12.67 εἰς ἡ-
λικίαν 84 ἔτῶν ὁ Ἐμμανουὴλ Τσαρούχης πα-
τὴρ τοῦ δασικοῦ κ. Χ. Τσαρούχη ἐκ Διστράτου
καὶ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν εἰς Ἀγίαν Πα-
ρασκευὴν ἡ Δέσποινα Α. Κυρίτση εἰς ἡλικίαν 96
ἔτῶν. Τὴν 2.1.68 ἀπεβίωσεν εἰς Ιωάννινα ὁ
Νικόλαος Ἐξάρχου ἐκ Φούρκας εἰς ἡλικίαν 77
ἔτῶν· καὶ τὴν 4.1.68 ἀπεβίωσαν ὁ Παῦλος
Βλάχος ἐκ Γοργοποτάμου, ἔτῶν 58 ἀνάπτηρος
τοῦ Ἐλληνοϊταλικοῦ πολέμου, καὶ ὁ Σπυρί-
δων Τσουμάκης, ἔτῶν 35 ἐξ Αετόπετρας. Ἀ-
πεβίωσαν ἐπίσης εἰς Ἀθῆνας εἰς ἡλικίαν 37
ἔτῶν ὁ εΓώργιος Παπακώστας ἐκ Πύργου, εἰς
Καμάρες Πιελοπονήσου ὁ Κωνσταντίνος Σακ-
κᾶς, ἔτῶν 72 ἐξ Ἀγίας Βαρβάρας, εἰς Ἀγρί-
νιον τὴν 15.1.68 εἰς ἡλικίαν 75 ἔτῶν ὁ Κωνίτσης
Παπαχρήστου (κηδευθεὶς τὴν ἐπομένην
εἰς τὸ χωρίον του Γουρνιάν), εἰς Παλαιοσέ-
λιον τὴν 20.1.68 ὁ Αθανάσιος Ζδράλης, ἔ-
τῶν 80 πατὴρ τοῦ ταχυδρομικοῦ κ. Ζδράλη,
καὶ τὴν 23.1.68 εἰς Χιονιάδες εἰς ἡλικίαν 91
ἔτῶν ὁ Δημήτριος Παπακώστας. Εἰς Κόνιτσαν
ἀπεβίωσαν ἡ Βασιλικὴ καὶ ὁ Αλέξιος Φλώ-
ρος. Εἰς Ἀθῆνας ἀπεβίωσεν ὁ Νικόλαος Τσά-
κας. Εἰς Ἀθῆνας ἀπεβίωσεν ὁ παπα - Αθα-
νάσιος Ζαφειρόπουλος, πατὴρ τοῦ κ. Χρήστου
Ζαφειροπούλου καὶ ἐτάφη εἰς Πάτρας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εἰς Κάτω Κόνιτσαν οἰκία ἐκ
τριῶν δωματίων καὶ λοιπῶν χρειωδῶν,
μετὰ ποσίμου ὅδατος, κήπου, ὀπωροφόρων
δένδρων καὶ διορόφου κουτσέκ (ἀποθήκη
γεωργικῶν προϊόντων).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ παρὰ τὴν κ. Εύανθια
Κ. Παπασταυρίδη — Κόνιτσαν.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι έπιθυμοῦντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάννης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.

Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
Ιω. Ἀδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6 τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746
Εὐάγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στουρνάρα 49, τηλ. 634-4706, οίκισ 651-498
Παντελῆς Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντωνίαδου 1, τηλ. 815-850
Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολόγος. Βορείου Ἡπείρου 114, τηλ. 841-662
Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563
Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου
242, τηλ. 813-664
Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571-612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα
15, τηλ. 641 872
Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722 507
Μιχ Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκαλιστήρη 18, τηλ. 874-568
Φώτης Μπαρζής, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Ὁμηρου 58, Τηλ. 623.210
Ἀνδρέας Μπούζας ὀφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59
τηλ. 611.172
Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος—Ἀναι-
σθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντας, ὀφθαλμίατρος—Ὑφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717
Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρ-
μα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκης Γούσιας, Ἰατρὸς—Χειρουργὸς
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος—Καρδιολό-
γος, Κύπρου 72, τηλ. 845.593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος—Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀρ. Πύρρος,
Νικ. Πύρρος
Σερ. Φράγκος
Κωσ. Φρόντζος
Κωσ. Λαζαρίδης

δόδος Μπότσαρη
» »
» Καπλάνη
» Μπότσαρη
» 28ης Ὁκτω-
βρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εύάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ 613-508
Φούλα Κρέμου, Βουκουρεστίου 20, Τηλ. 611.786
Κ. Φλώρος, Χαρ. Τρικούπη 65, Τηλ. 625 177

ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ—ΑΡΧΙ-
ΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κ.λ.π.

Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σοφίας 133, τηλ. 662-893

Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικὸς, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428

Γεώργιος Ράγκας, Τολ μηχανικὸς, Σωκράτους
59, τηλ. 520-719

Γκόσιος Ὁρέστης, πολ. μηχανικὸς, Πλ. Ὁμονοίας 9, τηλ. 529-637

Κωντίνος Τσίλης, πολ. μηχανικὸς, Ἀριστείδου 10, τηλ. 234-225

Χρήστος Φλώρος, μηχανολόγος—ήλεκτρολόγος,
Γραβιᾶς 16, τηλ. 623.449

Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ Τσάνου, Σωκράτους 59
τηλ. 520-719

Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μηχανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 26, τηλ. 533-821

Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, Ἰωνος 5,
τηλ. 531 729

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ἰωάννινα», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ.
523-204

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε
Τσάνος, Ὁδυσσέω, 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ
Μάρκου 10, τηλ. 224-486.

Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ (Ἐσώ-
ρουχα—Δαντέλλες—Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος
Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναΐδος 3, τηλ. 229-564

«Νεωτερισμοὶ» Ἀ)φοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη
34δ, τηλ. 234-070

Κορνίζες — Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης
21, τηλ. 314 264

Ραφεῖον: Φροντζός Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ.
236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εἰδη Γυναικεία, Φλώρος Νικόλ,
Εύαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927

Λογιστικὰ Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

Ἐλαιοχρωματιστὴς Ἀνδρέας Γκόντζος, Φω-
τομάρα 49, τηλ 917-892

Ραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193

Εύθ. Κήττας: Ἐμπορος ξυλείας δόδος Δημοσθέ-
νους 69, τηλ. 529-538

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθαν. Μανέκας, ώτορινολαρυγγολόγος
δόδος Καραϊσκάκη

Ἀλ. Πηγαδᾶς, δόνοντίατρος, Γιαλί—Καφενέ

Κων. Κίγκας, » δόδος Σαμο λ
Δημ. Κήττας Παθολόγος 28 Ὁκτωβρίου 12
Τηλ. 82-52

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος : Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτζ»
δόδος Καραϊσκάκη 9